

DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY

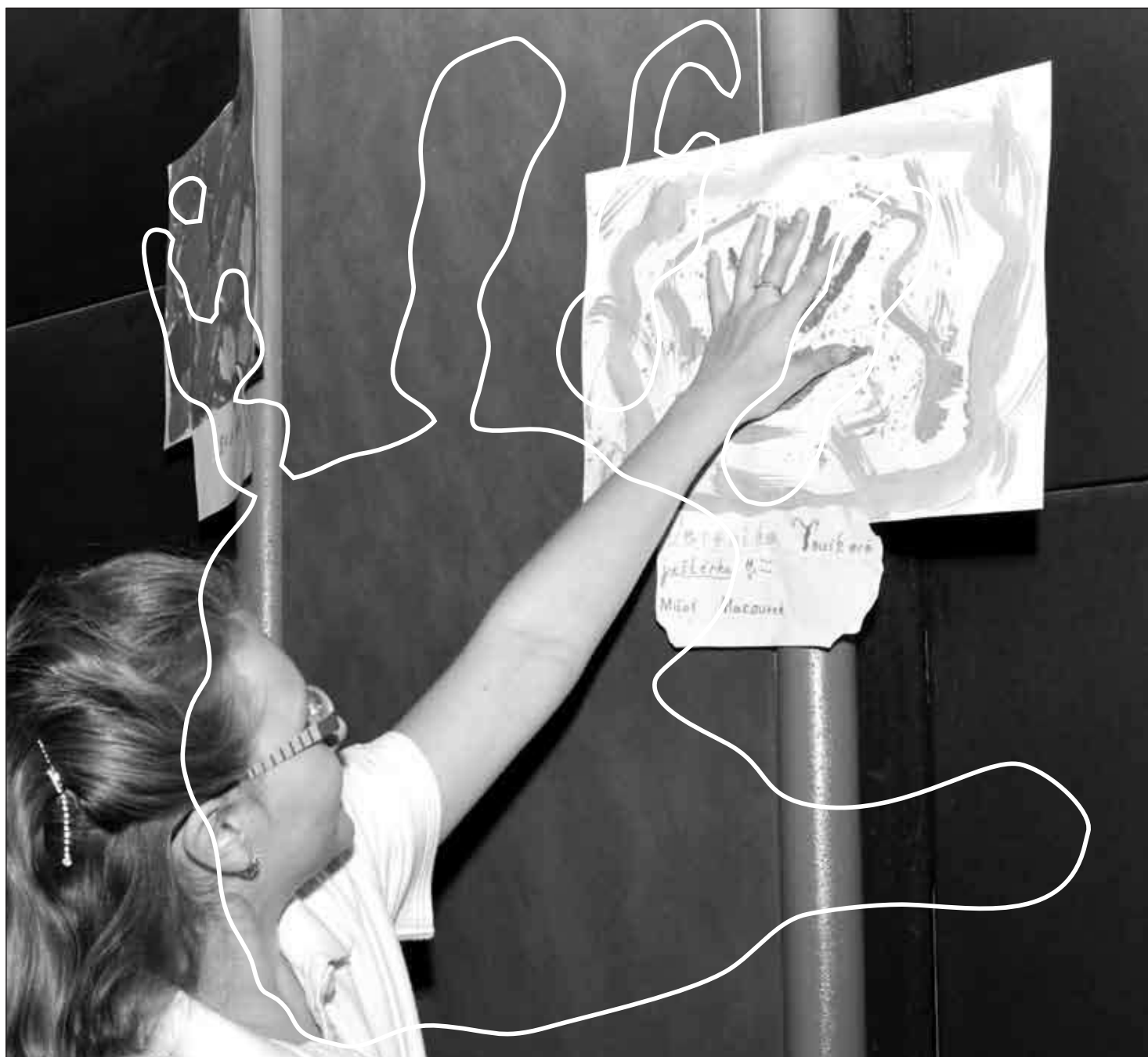

číslo 3.

pondělí 11.6.2012

pondělí

FABRIKA SVITAVY

ÚVODNÍK

Každou noc se to opakuje. Kolem půlnoci položím obligátní otázku: Kdo si vezme úvodník? Nulová reakce. Zkousím to znovu: Můžete si, prosím, někdo vzít úvodník? Zase nic. Tatam je původní domluva, že v psaní úvodníků se budeme všichni střídat pěkně po řadě... Tíše se smiřuji s tím, že to zase vychází na mne... nadechnu se zhluboka a začínám...

I dění v redakci má svá opakování, rutinní práce. Snažíme se tomu čelit. O stejných diskusích pořizují záznamy různí lidé. Snažíme se nenudit stále stejným stylem psaní. Těžko říci, jestli se to vůbec daří. Posudek necháme na vás, na čtenářích.

Dnes vám nabízíme rozhovor s Evou Davidovou o tvůrčím psaní, i když si momentálně sami moc tvořiví nepřipadáme... Nabízíme pohledy do obou dětských diskusních klubů – ten otevřený byl pro mne velice zajímavý. Zažila jsem tam debatu o něčem, co se do záznamu kvůli místu nakonec vůbec nedostalo. Z inscenace Tančírna vyvstala otázka, jak je to dnes s vahou přikládání slovu. V jedné scéně se dvojice domluví, že svůj rozhovor dokončí na facebooku. Chlapec usedne a napíše: Konec, nehodíme se k sobě (nebo tak nějak). Dívka odpoví „brečícím smajlíkem“ (pěkný protimluv, Mácha by měl radost) a ihned vytáčí na svém mobilu číslo jiného chlapce. Nedalo mi to a zeptala jsem to, jak moc dnešní diskutující berou vážně slova napsaná na facebooku a ve zprávě v mobilním telefonu. Dozvěděla jsem se, že co se napíše, nebere se tak vážně. Neplatí to. A je to nepsaný zákon, všichni to vědí. Platí to, co se vysloví. Překvapilo mne to. Beru vážně to, co vyslovím. To, co někomu napíšu, beru vážně ještě víc. Moje babička říkala: co je psáno, to je dáno.

A protože si za svými slovy stojí celá redakce, nabízíme dnes vzhled do dílny pro děti s Janou Jurkasovou a zveme vás do semináře D vedeného Ludkem Richterem. Tereza Vytíkalová si popovídala se všemi včera hrajícími soubory a ještě stihla vyzpovídat dvě recitátorky z druhé kategorie. Asi jí toho všeho bylo málo a narychlo spolu s Andreou Pavlíčkovou vyzvěděla něco i o včerejší večerní kapele Fast Food Orchestra. Andrea pro změnu přišla za lektorkami dílen pro soubory s velmi pěknými otázkami o čtení.

Zítřka se to už opakovat nebude. Nepoložím otázku: Kdo napíše úvodník? Pochlápím se a zahřímám: Úvodník napíše... Zítřka můžete posoudit hned u zčerstva otevřeného deníku, zda budu (vlastně zda jsem byla) úspěšná.

Iva Dvořáková

NAHLÉDLI JSME DO...

... DÍLEN RECITÁTORŮ 4. KATEGORIE

Na poslední dílnu 4. kategorie recitátorů jsem přiběhla na poslední chvíli. Do třídy jsem, díky deštivé sprše, nevstoupila já, ale jakási moje karikatura zahalená do modrého šátku, ze kterého kapala voda. Když jsem se ale rozhlédla, zjistila jsem, že nejsem jediná, kterou dešť „osvěžil“, ale že zmokli všichni, včetně lektorek Lucie Koderové a Lucie Mecové (neboli, již z prvního čísla známá dvojice L+L).

Ještě před tím, než vstoupíme do dílny dnešní, vám stručně sdělím náplň dílny včerejší, abyste měli ucelený obraz o tom, co všechno přednášeči 4. kategorie v dílnách zažili. Včerejší den byl pro ně z celé přehlídky nejvýznamnější - byl to den jejich přednesového vystoupení. Proto se lektorky rozhodly, že děti zavedou do Kina Vesmír, aby se na přednes připravily. Tam se hlavně seznamovaly s prostorem a rozmlouvaly se.

Jelikož dnešek je posledním dnem přehlídky recitátorů, počet členů dílny podstatně prořidnul - ze sedmadvaceti jich dnes zbylo jen deset a počet se v průběhu času stále snižoval. (V závorkách budu podávat zprávy o jejich odchodu.) Z volných rozhovorů účastníků postupně vyplynula společná diskuse o přednesech, které během přehlídky slyšeli. V souvislosti s tím se lektorky pozastavují u volby textu. Radí jim, jakým způsobem text vybírat - doporučují texty, ve kterých si nebudou vylévat srdce - divák se toho často zalekne, ale spíše volit texty, nad jejichž tématem již mají nadhled. Rozhovor se dále stáčí k hodnocení přehlídky. Děti jsou s přehlídkou spokojené, jsou rády, že slyšely nové texty, které pro ně byly inspirací do další práce. Prostřednictvím novin posílají pochvalu organizátorům přehlídky za to, že letos propojili přednesovou a divadelní část přehlídky a oni díky tomu mohly zhlédnout i některá divadelní představení. (Nyní se loučí čtyři členové, jelikož odjíždějí domů).

Abys si děti po vydatném obědě a úvodním povídání zaktivizovaly svá těla i mozky přichází pro ně již známá hra „heja“ (blíže o hře v prvním čísle deníku). Tentokrát již hra plyne bez sebemenších zádrhelů - je vidět, že se děti během společného straveného času již naladily na stejnou vlnu a našly společný rytmus. Tentokrát si ale přidávají a obohacují hru o další pravidla. Přibývá nové gesto, to signalizuje „vypnutí“ všech zvuků, které hru doprovázejí. A tak se dívám na hru „heja“ chvíli se zvukem a chvíli bez něj. (Loučí se další dva členové dílny.)

V průběhu dílny se děti navzájem sblížily - a sblížily se i s dvojicí L+L - a tak se dnešek nese ve velmi přátelském duchu. Chvilími je ale přátelství až moc a jedna Lucie, na oko přísně, zasahuje: „Morálka nám trochu klesá, děťátka! Já si počkám...!“ Děti se ihned uklidní a přes další obohacení hry „heja“ (tentokrát s přidáním kapky improvizace) se dostávají k improvizáčnímu cvičení „Dárek“. Jedno dítě přichází s imaginárním dárkem za druhým a to, aniž by vědělo, co mu dárcé dává, musí na něj reagovat. Lektorky děti upozorňují na to, že není důležité, aby improvizace byla vtipná: „Jsme tu od toho, abychom si ji osahali.“ I přesto, že si radu děti opravdu berou k srdci, vznikají vtipné situace, ve kterých se darovaný hřebec mění v lahev pálenky a auto v popelnici. Následuje další improvizáční cvičení „Stopka“. Nikdo z dětí nechce začít, proto se pouští do akce dvojice L+L. Rozehrávají situaci z prostředí hasičů. Ve chvíli, kdy jedno z dětí tleskne, Lucie zůstanou ve „štronzu“. To je chvíle, kdy se ten, který tlesknul, postaví na místo jedné z Lucií a ta obraz opouští. Rozjíždí se další situace o špehujících rodičích. Na podobném principu je založené i další cvičení. V něm se ale do improvizace postupně přidávají všichni a stejně tak z ní zase odcházejí. Nově vstupující člověk vnáší i nové prostředí - to se tedy proměňuje od posilovny a centrum první pomoci přes krejčovský salon až k lekci baletu. (Teď odchází další recitátor.)

Posledních patnáct minut před koncem si zbylé čtyři děti mění s Luckou a Luckou role. Děti vstupují do role lektorů a vysvětlují jim „svoji“ hru. Za chvíli už chodíme v kruhu, a když napočítáme do osmi, měníme směr, následně počítáme už jen do sedmi, při další změně směru do šesti až dojdeme k číslu jedna a hra začíná znovu. Zpočátku nám to celkem jde, ale čím více se zrychluje tempo (a že se zrychlovalo hodně), tím bylo pro nás obtížnější se ve hře udržet! Na závěr jsme si všichni pěkně zamotali hlavy!

Teď už se ale Lucie s dětmi loučí - „Bylo to s vámi fajn a uvidíme se příští rok!“

Andrea Pavlíčková

ZAPSALI JSME...

... Z BESEDY LEKTORSKÉHO SBORU

S RECITÁTORY 2. KATEGORIE

Byl jsem mile překvapen. Přišel jsem včas. Dokonce jsem stál před muzeem frontu. Lektoři tentokrát vytvořili dvojice ve složení Eliška Vobrubová a Jaroslav Provazník, Zuzana Jirsová a Jakub Doubrava, Jana Franková a František Oplatek.

U každé lektorské dvojice jsem strávil půl hodiny. Kdybych měl říci, u koho mi bylo nejpříjemněji, nedokázal bych to. Všude jsem cítil přívětivost, milost, pochopení a zájem o každého recitátora, snahu pomoci mu a podpořit ho. A tak si myslím, že je to správně. Obecně byli všichni recitátoři pochváleni za výběr textů, který byl přiměřený věku recitátorů. Přednášející textům velmi dobře porozuměli a dokázali je dobře interpretovat. Lektoři si pochvalovali, jak dobře jim s recitátory bylo, jak příjemné dopoledne v jejich přítomnosti strávili.

Z poznámek bylo patrné, že lektoři pracují na výchově mladých recitátorů, že koukají do budoucna a rady, které udělají, jsou metodické a systematické, formulované srozumitelně tak, aby jim malý recitátor porozuměl. A když už mělo dojít na odbornější pojmenování nějakého jevu, tak se lektoři dětem omluvili, že teď budou chvíli mluvit pro ně možná nesrozumitelně.

Vstřícnost byla ale i ze strany recitátorů. Naslouchali s velkým zájmem a pokorou. Ostych při rozmluvě s lektory byl sice přítomen, ale nebránil recitátorům s lektory rozmlouvat, což považují za velký důkaz vstřícné atmosféry. Vedoucí či rodiče recitátorů byli taktéž velmi vstřícní a chápatelští. S velkou důvěrou si připomínky lektorů brali k srdci. Bylo patrné, že všichni si přišli přátelsky popovídat a získat nové podněty a postřehy k vlastnímu poučení a rozvoji.

O dva postřehy se rád podělím:

Nejhorší je, když je gesto naučené. Nevychází již totiž z potřeby recitátora něco sdělit. Stane se tak jen doprovodným, nic neříkajícím a prázdným pohybem. Takové gesto je zapotřebí opustit. Posloužilo při hledání, ale brání ve sdělení. Nelze ale obecně říci, že gesta jsou navždy zakázána či provždy povolena. Jde o to, aby recitátor byl sám sebou, nic a na nic si nehrál, to je jediný klíč k oprávněnosti gesta.

Když se recitátor snaží vyjádřit za každou cenu pocity a myšlenky, které v textu objevil, nedá prostor posluchači, aby byl aktivně účasten, aby zapojil svou představivost, aby byl přednášejí partnerem.

Jak jsem byl na začátku mile překvapen, tak na konci jsem byl překvapen nemile. Po tak vstřícném a kultivovaném setkání recitátorů s lektory se zcela neomaleně a nepřívětivě lila voda z nebe. Zmohl jsem a nedalo se s tím nic dělat – neměl jsem s sebou deštník.

Vojtěch Maděryč

VČERA JSME VIDĚLI...

RECITÁTORY 2. KATEGORIE

Marie Vítů

Karel Smeykal

Mariana Telekesová

VČERA JSME VIDĚLI...

... RECITÁTORŮ 2. KATEGORIE

Vít Šimeček

Bára Květová

Petr Kadah

NA SLOVÍČKO S...

RECITÁTORKAMI 2. KATEGORIE ADÉLOU ZMRZLÍKOVOU A JOHANOU SZPYRCOVOU

Holky, proč si myslíte, že jsem si vás dvě vybrala a chtěla s vámi udělat jeden rozhovor dohromady?

Adélka: Protože máme stejnou spisovatelku, Daisy Mrázkovou.

Jaké byly vaše dojmy z toho dnešního vystoupení?

Adélka: Tak tady je velmi příjemný prostředí a ta tréma, jak má každý tak trošičku na začátku, byla, ale potom jsem se oklepala a bylo to dobré.

Johanka: Já jsem zapoměla půlku textu, takže jsem se to snažila nějak zamaskovat, ale bylo to nejhorší v mém životě, co jsem zarecitovala. Já jsem vzpomínala na nějaké různé úryvky, takže jsem to říkala buď svými slovy, nebo jsem něco přeskočila.

Adélka: Já jsem to trošičku poznala, ale nebylo to tak hrozné.

A měla jsi, Johanko, trému? Čím to bylo, že se ti to stalo?

Johanka: Právě, že já jsem celou dobu neměla trému, jak jsem tam seděla, pořád jsem se chtěla, pořád jsem se smála a teď jsem tam přišla a úplně jsem to zapoměla. Byla jsem prostě celá vysmátá a teď jako jsem nevěděla.

Máte za sebou celou přehlídku recitátorů, jaké to pro vás bylo, co se vám líbilo a co se vám líbilo méně?

Johanka: Mně se strašně líbily ty dílničky.

Adélka: Mně se moc líbily ty dílničky a to vystoupení bylo dobře zorganizované, akorát trošičku jsem se zalekla toho ubytování. My jsme bydleli na Brněnské v nějakém intru, což, trošičku jsem měla nějaké rozpaky s tím, lekla jsem se toho hodně. Ani nejde o to, že by se mi to nelíbilo.

Jak dlouho holky recitujete?

Adélka: Já recituju druhým rokem, loni už jsem byla i na krajském kole. Ale nepostoupila jsem.

Johanka: Já taky asi dva roky a minulý rok jsem vyhrála, ale ještě jsem nemohla postoupit sem.

Zajímalo by mně, jak jste si vybraly ten text. Znáte Daisy Mrázkovou více, nebo znáte jenom tento text, který od ní recitujete?

Johanka: No, já docela znám Daisy Mrázkovou a mně navíc s výběrem pomohla moje paní učitelka Marcela Kovaříková, protože já k ní chodím do kroužku.

Adélka: Daisy Mrázkovou trošku znám. Mně taky trošku s textem pomohla moje paní učitelka Bohumila Plesníková, já jsem jí řekla, o čem bych chtěla recitovat a ona mi pomohla, že mi pár textů přečetla a já jsem si vybrala.

A o čem jsi chtěla recitovat?

Adélka: O něčem takovém, co povzbudí svět.

A proč jste si její texty vybraly, řekly byste, že je na ní něco zajímavé nebo jiné, než na ostatních autorech?

Adélka: Má hodně poučné texty podle mě.

Johanka: Ona to má takové hodně jemné, ta příroda a tak...

A o čem byl pro vás text té druhé?

Adélka: Ještěrka a vajíčka, že?

Johanka: Hloupý lev v kleci.

Ty jsi, Adélko, říkala, že ty texty jsou poučné, je za tím ještě nějaké poučení, za vašimi texty?

Adélka: Jako já si myslím, že zrovna ten Johančin byl výjimkou, já jsem v tom poučení nenašla, ale bylo to pěkné. Líbil se mi celý ten příběh, jak ta Daisy Mrázková pěkně propojuje lidi a tu přírodu a zvířata.

Johanka: Já si myslím, že v jejím příběhu bylo poučení, že to ten lev neměl vzdávat a že měl hledat další cesty.

Adélka: Přesně moje slova...

Johanka: A že kdyby to nevzdával, tak že by možná našel i tu cestu a byl by volný.

Adéla Zmrzliková

Jakým způsobem jste ten text připravovaly, jak na něm s paní učitelkou nebo i samy pracujete?

Adélka: Nejdřív si ho hlavně vysvětlíme, abychom věděli, o čem budeme recitovat, potom ho jakoby rozfrázujem, potom se ho učíme zpaměti, potom na jevišti ten projev a potom doděláváme takové ty drobné detailíčky, kam dát důraz, kde naopak ho nedat.

Johanka: My to děláme tak, že nám paní učitelka přinese různé texty a my si vybereme, který z nich chceme a potom si to čteme pořád dokolečka a učíme se to číst a když už to máme dobře nacvičené, tak se to učíme zpaměti, cvičíme to tak v hodinách různě nebo chodíme za paní učitelkou domů a tam ještě různě to doplňujeme.

Zajímalo by mě, jaký je ten pocit na jevišti člověku, který to ještě v životě nezažil? Myslím na jevišti před lidmi, když jste tam sami, něco jiného určitě je, když hrajete představení a je tam víc lidí.

Adélka: Tak třeba prostě ta tréma ani prostě před tím tam není, ale když tam má člověk jít, tak samozřejmě pocítí něco, co když to spletu a takové ty vnitřní otázky. Potom tam vyjde a má takovou tu jakoby dá se říct těžkost na sobě. U mě to funguje tak, že potom řeknu prvních pár vět a spadne to ze mě a už si to užívám.

Johanka: No, já jsem vlastně měla podruhé trému v životě teďkom. Já nemívám trému.

A kdy jsi měla trému poprvé v životě?

Johanka: Jednou, když jsem byla minulý rok na tom okresním kole a tam byla jedna paní, která byla strašně naličená a ona měla takový výraz jako... (šklebí se). Prostě jsem si říkala, to mám tak hrozný, že už se tak tvářím? Někdy, když mám tu trému tak jenom vyjdu po těch schůdkách a pak už si to vyloženě užívám, protože nic jiného ani nejde.

A co vás na tom baví, na recitování, v čem je to pro vás jiné, než hraní divadla?

Adélka: Recitace to je jen slovy sdělení lidem, kdežto divadlo, tam se dělají i gesta a prostě recitace je v tom taková těžší než divadlo, protože člověk to musí umět vyjádřit pocitem a tónem hlasu nebo tak různě, možná i trošku gesta, ale v tom je hodně omezený.

Johanka: Já si teda nemyslím, že bychom nemohli gestikulovat při recitaci.

Adélka: Jako že jo, ale omezeně trošku.

Johanka: Můžeme klidně, ale nesmíme to přehánět. Přehnaná gesta bychom nedělali ani u divadla, ne? Recitace je jiná tím, že v podstatě, když hrajete divadlo, tak je vás tam víc a vlastně nemáte takovou trému, protože jste tam s někým. Pro ty trémisty je to útěcha, že se můžou za někoho schovat a taky tam musíte být v kolektivu, že musíte spolupracovat, naslouchat si a je to těžší a hlavně delší příprava, než se to všichni naučí.

Chci se vás zeptat, na nějaké knížky, které máte rádi a které byste ostatním chtěli doporučit, protože je fakt jako skvělá?

Johanka: Tak já mám docela ráda Pavla Šruta, například Lichožrouti a Lichožrouti se vracejí. Potom mám taky ráda Myšuta. Nedávno jsem přečetla Koho krysák kousne, to si nepamatuju autora (Lynne Jonell pozn. red.), ale bylo to dobré. Velmi hezky výtvarně udělané, protože se dalo listovat těmi stránkami a tam padal ten krysák. Taková animace.

Adélka: Já čtu spíš holčičí četbu a mě se tak líbí všechny knihy, co čtu. Já jsem aji křesťanka, takže dostávám hodně třeba od tety křesťanské knihy, ty jsou moc pěkné.

A jakou jsi četla poslední knížku?

Adélka: Zrovna taková křesťanská, tu bych doporučila aji klukům a prostě všem lidem věřícím a jmenuje se Pravá láska, autora nevím už (Josef Janšta pozn. red.), ale je tam jakože příběh, že chodí Svatý otec do rodin a vypráví různé příběhy a druhá část je o tom, že jsou tam příběhy, poučení z nich a ještě různá taková jakoby modlitba.

Johanka: Já taky čtu takové ty křesťanské knihy – Dětská Bible a tak. Teďkom aji píšu takovou knihu.

Křesťanskou? A o čem to bude?

Různá zamyšlení nad významem Boha a tak.

A čím byste chtěly být, holky, až budete muset v dospělosti pracovat?

Adélka: Já se moc svých snů držím, ale nevím, jak se mi budou plnit, zatím mám tři takové tipy: buď bych chtěla být herečka, nebo zpěvačka, nebo učitelka v mateřské škole.

Johanka: Já bych buď chtěla být herečka, nebo fyzioterapeut, nebo spisovatelka.

Tereza Vyvíjalová

Johanna Szpyrcová

VČERA JSME VIDĚLI...

... RECITÁTORŮ 2. KATEGORIE

Alžběta Veselá

Samuel Suchánek

Sabina Polášková

VČERA JSME SI VŠIMLI...

... DÍLNÝ PRO RECITÁTORY 3. KATEGORIE

NAHLÉDLI JSME DO...

... SEMINÁŘE D

DRAMATURGICKÝ KLUB

Seminář D, tedy Dramaturgický klub probíhá v příjemném a podnětném prostředí dětské knihovny sídlící v prostorách Fabriky. Přicházím krátce před devátou hodinou ranní a šest členů komorního semináře, v čele s lektorem Luděkem Richterem, je již připraveno u velkého stolu. Přisédám k nim a na čtyři hodiny se stávám osmým členem Dramaturgického klubu.

První půl hodinu věnujeme diskusi o včerejším večerním představení Neklan.cz aneb Ze starých pověstí českých. Přes hodnocení jeho kladů a záporů se seminaristé dobírají k důležitému problému: Shodli jsme se (neudržela jsem se a do hodnocení se také aktivně zapojila), že autoři zřejmě chtěli představením otevřít otázku češství, kterou divákům předložili prostřednictvím pověsti o Neklanovi. Z toho vyplynulo další téma pro diskusi, komu je vlastně představení určeno? – dětem, kterým může být sympatické díky využitým prostředkům, ale nejsou schopny vnímat nadsázku a kritiku v představení obsaženou a nebo dospělým...? V souvislosti se zhlédnutým představením se dostáváme k volbě divadelních prostředků (jsou v divadle potřeba hloupé fóry, vulgarita, hlasitá hudba...?) a výběru tématu z literární předlohy.

„To bylo mouder, tak a teď už k práci!“ zavelí Lektor Luděk Richter a práce začíná.

Ještě než vám přiblížím průběh dnešního semináře, je vhodné udělat krátkou zastávku a popsat vám, na jakém principu je seminář založený. Každý do něj vstupuje s látkou, kterou by rád zpracovával. Někdo ji přináší v podobě tématu, o kterém se hovoří, rozebírá se, zužuje se, případně se pro něj hledají i vhodné literární předlohy. Jiní přicházejí s textem - dramatickým i nedramatickým. Některé seminaristé mají v počátku semináře pouze myšlenku, jiní už vypracovaný scénář...Se vším se dá pracovat. Seminaristé v letošním roce přijeli s různými různorodými předlohami, jako příklad uvedu Šrutův text Dům, který si ze všech sil, jeden lenoch postavil nebo Drákulova švagra od M. Švandrlíka.

Celý Dramaturgický klub se nese v duchu hledání...hledání témat, motivů, prostředků... Dnes je na řadě japonská pohádka Zlatý Černý Bílý jeřáb. Je pro mě těžké vám blíže popsat její průběh, jelikož jsme se v ní během semináře tolik „šťourali“, že už vlastně snad ani nejsem schopná jednoduše napsat, o čem je...ale pokusím se. Nejedná se o klasickou pohádku se šťastným koncem. Bílý jeřáb - mladá dívka - po tom, co oddaně pomáhá svému zachránci vydělat peníze a tím i zpříjemnit jejich společný láskou naplněný život, umírá kvůli chamtivosti jeho matky. Tím pohádka v podstatě končí a seminaristy teď čeká nelehký úkol rozebrat ji z hlediska témat a motivů, které nabízí. Seminaristé text znají (i já jsem ho četla, díky čemuž se mohou chvílemi do rozboru také zapojit) a shodují se na tom, že je pohádka šokovala: „Byla jsem překvapená ze závěru pohádky. Tempo příběhu je klidné, je to jemňoučká pohádka a najednou bác!“ Tím odstartovalo několikahodinové hloubání nad samotným příběhem. Seminaristé se ihned pouští do hledání tématu příběhu. Luděk Richter je ale po chvíli zastavuje: „Ještě nebudeme hledat téma, nakypříme si půdu a necháme si to nakonec.“ A tak se snažíme rozebírat jednotlivé postavy, jejich činy a motivy.

Technika „říkej všechno i za cenu, že to bude hloupost“ přinesla mnoho zajímavých pohledů. Jelikož ale není úkolem tohoto článku dramaturgický rozbor, nebudu se pouštět do detailů, aby mi zbyl prostor na popsání dalšího průběhu dílny.

Během práce mě několikrát Luděk upozorňuje, že v semináři pracují systematicky - vždy se to setká s odezvou v podobě smíchu. Ačkoliv se lektor opravdu ze všech sil snaží ukočírovat zdejší anarchii, jejíž vládu konstatoval poté, co jedna z seminaristek po dvou hodinách práce požadovala malou pauzu, příliš to nelze. I neúčastným musí být jasné, že jelikož nápad jednoho probudí myšlenku v hlavě druhého a ta zase inspiruje k myšlence třetí..., se někdy skáče od jednoho k druhému. Vystavají zde zajímavé názory a témata a seminaristka, již text Bílý jeřáb patří, jistě bude mít při dalším zpracovávání z čeho vybírat. V další fázi seznamuje ostatní s tím, pro jakou skupinu dětí text vybrala - hovoříme o možnostech, které text pro danou skupinu a jejich věk nabízí. Při hledání prostředků dramatického ztvárnění Bílého jeřába, se pozastavujeme u toho, že každý charakter děje je blíží určitému prostředku - např. živí herci dokážou lépe ztvárnit citově naplněné vztahy a loutky vedle nich zase působí jako odlehčující prvek...

Shodujeme se na tom, že při tvorbě dětského divadelního představení nemůžeme vycházet jen z toho, co najdeme v textu, z toho co nás inspiruje a jaké obrazy nám to přináší. Vždy ji musíme přizpůsobit složení skupiny, prostoru a rekvizitám jaké máme k dispozici...Není lehká dramaturgická a režijní tvorba učitelova, o to více si potom můžeme cenit jejího výsledku...

Zítřka seminaristky pod vedení Luděka Richtera mimo jiné čeká práce s předlohou Olgy Hejné Stříbrný pták.

Andrea Pavlíčková

NAHLÉDLI JSME...

... DO DÍLNY PRO DĚTI ZE SOUBORŮ

VEDOUcí DÍLNY: JANA JURKASOVÁ

Prostor stálé expozice praček v Městském muzeu a galerii ve Svitavách se stala dějištěm jedné z pěti dílen pro děti ze souborů. Je to prostor trochu nevýhodný právě svou stálou expozicí. Pračky různého stáří byly pro děti velkým lákadlem. Jana si s tím ale velmi moudře poradila. Dala dětem pět minut na průzkum všech praček. Děti vše prozkoumaly a bylo to. Jediné co se nemohlo vyřešit, byl nedostatek místa pro aktivity takového množství dětí. A fakt je, že pro jednotlivé výstupy to byl nedostatek významný, neboť docházelo k promíchávání hrajících dětí a diváků. Připustíme-li ale, že konečným výstupem neměla být divadelní produkce ale interpretace Wernischových básní, můžeme nad tímto prostorovým nedostatkem přimhouřit oko.

Jana metodicky dodržovala ověřenou a fungující výstavbu lekce. Začala seznamovacími hrami, které přešly do aktivačních. Zde pracovala s pohybem a probuzením fantazie dětí různými asociacními řetězci.

Jana si pro svou další práci zvolila texty z knihy Chodit po provaze je snadné od výše zmíněného Ivana Wernische. Seminaristům nabídla větší množství textů, ti si měli vybrat jim nejbližší text a kolem něho utvořit skupinky. Posléze měly děti za úkol vytvářet živé obrazy motivované asociacemi na vybraný text. Vzniklo tak pásmo několika živých obrazů, které si skupinky navzájem předvedly. Jana byla po celou dobu a ve všech kolech předvádění průběžných výsledků velmi důsledná. Vyžadovala od dětí přesnost při plnění instrukcí. Tím získala velmi dobrý materiál, který se stal podkladem k velmi zdařilému výsledku. O tom ale později.

Jana postupně přidávala úkoly, takže práce se neustále točila kolem vybraných textů. Hravě by se mohlo stát, že by to seminaristy přestalo bavit. Jana ale dokázala seminaristy vždy dobře motivovat k další práci. A když si nebyli jisti jak dál pracovat, mohli se spolehnout na to, že jim Jana pomůže, poradí a překlene s nimi úskalí a nástrahy nového úkolu. Seminaristé si vybrali jeden či dva živé obrazy ze směsice obrazů, kterou vytvořili v první fázi procesu. Vznikly tak živé obrazy se slovy. Pro představu uvádím „slovní tvary“, které se staly východiskem pro další práci: dveře-kořeny, starý-nemoc; žebrák-klobouk-kolemjdoucí, valník-tractor-řidič; blázen-ošetřovatelka-injekční stříkačka-náplň-židle; dárek-stužka, černá-noc.

K těmto živým obrazům si hráči vylosovali emoce, nálady či psychická rozpoložení. Tyto stavy měly být v dalším kole práce čitelné prostřednictvím intonace, kterou hráči použili při vyslovení svého slova v průběhu vzniku živého obrazu. Tím se z živého obrazu stala vlastně drobná etuda. Ale až po zapracování další instrukce se etuda stala etudou v pravém slova smyslu. Dalším úkolem bylo totiž vytvořit pohybem propojený a v pohybu vznikající výjev setkání postav a věcí, které se v živém obraze již objevily. V reflexi zhlédnutých etud vedla Jana hráče k označení postav a pojmenování vztahů

mezi postavami. Tím se vše stalo konkrétní, pochopitelné a snáze uchopitelné.

Další úkol směřoval k vybudování temporytmu etudy. Jednotliví hráči si totiž měli určit, jakým tempem budou do etudy vstupovat, jak rychle budou své slovo říkat. Došlo tak k vybudování gradace a napětí.

Poslední krok byl návrat k textu básně. „Slovní tvary“ měly být nahrazeny verší básně. Vše ostatní mělo zůstat stejné. A tak se stalo, že básně, se kterými by mohl mít leckterý přednášeč mnoho práce při výkladu, vyzněly velmi přesvědčivě. Vzniklý tvar se stal seminaristům odměnou za jejich trpělivou a poctivou práci, což bylo možné vyčíst z jejich spontánních reakcí.

Po reflexi hlavní náplně semináře přišly na řadu ještě zklidňující a stmelující aktivity. Myšlenky na Wernischovy básně tak byly zabaleny a uloženy spolu s jinými příjemnými zážitky do hlav a srdcí seminaristů, kteří opouštěli budovu muzea otevření novým zážitkům.

Než se tak ale stalo, stihl jsem ještě několik dětí ze souborů vyzpovídat:

Čím tě přilákala knížka, která určila, že jsi v této dílně.

Žofka: Obalem.

Amálka: Zajímavým názvem.

Aleš: Zaujaly mě krátké příběhy. Viděl jsem tam i nesmysly, tak mě to zaujalo.

O čem je tvoje básnička, na které jsi v dílně pracoval(a)?

Amálka: Je to takový rozpočítadlo.

Aleš: O divném světě, který je všude kolem nás.

Robin: O krabičce plné ničeho.

Co tě na dopolední dílně zaujalo nejvíce?

Žofka: Uvědomila jsem si, že si můžu do básně vložit svůj vlastní význam, že si tam můžu představit cokoli.

Áňa: Bavilo mě, jak jsme vytvářeli ty živé obrazy se slovy nad básničkou.

Amálka: Honička, při které jsme se museli držet v místě, kam jsme dostali babu. Byla sranda, jak se pak už člověk nemohl ani hnout.

Robin: Postup práce s textem.

Kačka: To jak jsme na konci rozplétali ty ruce.

Vojta: Jiné rychlosti v etudách.

Pracuješ se svým vedoucím podobně nebo úplně jinak?

Áňa a Lenka: Úplně jinak.

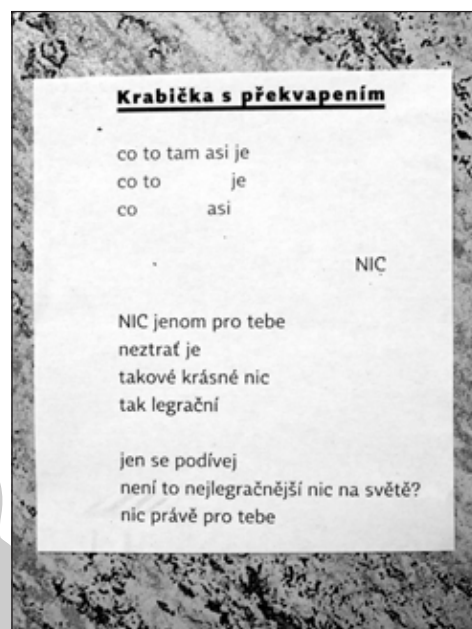
Vojta: Děláme taky etudy, ale neděláme ty rychlosti. Dostaneme téma a pak spojujeme etudy dohromady.

Adam a Žofka: Pracujeme dost podobně. Máme nějaký text a na tom pracujeme, nápady shrnujeme. Jen je ta práce volnější.

Vojtěch Maděryč

VČERA JSME SI VŠIMLI...

... DÍLNY JANY JURKASOVÉ

VČERA JSME SI VŠIMLI...

... SEMINÁŘE D

CO DEN DAL

ALENA EXNAROVÁ

DRUHÝ BLOK PŘEHLÍDKY

Soubor **Hadřík, ZŠ Havlíčkova z Jihlavy** přivezl do Svitav Čapkovu pohádku **Jak si pejsek s kočičkou dělali dort** (dramaturgie a režie Jana Krásenská). Rozhodně potěšili úvodem, kdy se vzájemně trumfují holky a kluci (Kočička má narozeniny! X Pejsek má svátek!), a tak se diváci těší, že tento princip vzájemného hecování bude dále rozvíjen až ke konečné gradaci. Bohužel se tak nestalo. Tento princip byl opuštěn a děti začaly hrát pohádku a jejich spontaneita se poněkud vytratila. Při diskusi poroty jsme hovořili o tom, že je v inscenaci naznačena řada zajímavých nápadů, ale nejsou bohužel udělané. Především je zde absence vztahů. Přitom pro děti je důležité naučit se, že základem inscenace jsou vztahy a nikoliv jen přesné provedení nacvičeného aranžmá. Tady jsme po spontánním začátku sledovali už jen vyprávění a zmíněné aranžmá. Ale hodně jsme diskutovali o tom, zda se přece jen spontaneita nevytratila fixací hry po jejím nazkoušení, protože fixování je pro děti obtížné. Nebo zda se tak stalo už při budování celku, kdy kladla režisérka Jana Krásenská důraz na přesné provedení jednotlivých situací. Nebo nakolik ovlivnilo děti prostředí velkého divadelního sálu, když by se určitě lépe cítily v prostoru menším. K hezkým nápadům patřilo například zosobněné přidávání jednotlivých složek potravy do dortu (a zacpání nosů těchto složek při přidání syrečku) nebo zavalení zlého psa dortem, ale jak už jsem zmínila výše, nebyly dotaženy.

Při diskusi vedoucí souboru s porotou jsme se dozvěděli, že soubor pracuje prvním rokem a tuhle inscenaci hráli už o Vánocích. Takže i to by mohlo být jedním z důvodů, proč se dětská hravost a energie vytratila. Ale čistotu a střídmost prostředků zvolených pro začínající soubor je i při všech zmíněných problémech třeba ocenit.

Zpátečníci, ZUŠ Štítného Praha 3 (vedoucí Ivana Sobková) se představili s **Tančírnou** a sklidili zasloužený ohlas publika. Inscenace vyrůstá z vlastních zkušeností pubertáků. Setkávají se v tanečních, zde navazují vztahy, které se vyvíjejí a proměňují a stejně se proměňuje i sebehodnocení jednotlivců. Atmosféra tanečních i tance a tahání se o partnery (dívek je o dvě víc), ale i tanec samotný je hezky zvládnutým základem pro jednotlivé mikrosituace, které jsou vždy vypointované a vypovídají o individualitě postav. A je třeba zdůraznit, že individualizace postav na malé ploše je vynikající a že si ji všichni dokáží držet. Výborně je vybraná hudba s naivním civilním textem a je dobré, že se prolíná s dialogy a nedochází k ostrým střihům. Ze zábavnosti tanečních se tak postupně vylupují zásadnější příběhy ze života. Sledujeme přesné dialogy či monology (žádná slova či věty navíc) a i když se občas smějeme, protože my starší, od puberty výš, známe podobné repliky z vlastních zkušeností, občas nás zamrazí, protože pod nimi se skrývají i hlubší bolesti a zážitky. A také si uvědomujeme, že i když je tendence hovořit o povrchnosti a cyničnosti dnešní mladé generace, zde se setkáváme jak s hlubším prožíváním vztahu, tak i ukončením vztahu jediným kliknutím na facebooku. Diskutovali jsme mimo jiné i o tom, že i když ve včerejším dopoledním představení došlo trochu k poklesu temporytmu a ne zcela vygradované pointě, bylo pro nás i tak velkým zážitkem. Po zhlédnutí odpoledního (druhého) představení, kdy první část v tanečních nevyšla tak razantně, přiblížila se charakteru druhé části a nezbavila nás diskuse o závěrečné pointě, kterou většina členů poroty přečetla jako závěrečnou fotku z tanečních, kdy mnohé vztahy končí, ale očekávání nových nikoliv, protože život dále pokračuje. Ale i přes diskusi o závěrečné pointě zážitek z představení zůstal.

Při rozhovoru členů poroty s vedoucí souboru Ivanou Sobkovou jsme se dozvěděli, že inscenace vznikala na přání dětí – část z nich začala chodit do tanečních a svým vyprávěním o nich strhla i ostatní. Pokud jde o jednotlivé příběhy, jsou to opravdu příběhy, které děti samy zažily.

Zatím jsem se nezmiňovala o večerním semináři k inscenacím, protože se názory seminaristů v podstatě shodovaly s názory poroty. V tomto případě ale došlo, pro nás trochu nečekaně, k rozdílnému pohledu na věc. Seminaristé hovořili především o tom, že je sice v počátku nastolené téma tanečních bavilo, ale že bylo rozehráno hodně konfliktů a žádný nebyl dořešen, že se ztráceli ve vztazích, že vlastně příběhy nikam nepokračovaly a střípky se nespojily v ucelený obraz. A že by všechno zredukovali. V pokračující diskusi se pak ukázalo, že někdo rozumí tomu, že vzhledem ke zmíněnému procesu vzniku inscenace nelze příběhy zredukovat. A také, že vzhledem k působivému začátku v prostředí tanečních byl očekáván lepší konec, a tak se začalo hovořit především o

problémech a nikoliv o kvalitách, které inscenace bezesporu má.

Kluci buci kaktusáci souboru **Paraplata, ZUŠ Most** zaujali nesporně energií a nasazením dětí, které příběh evidentně baví a hru si užívají. To především v odpoledním představení přebilo některé nedostatky, o nichž jsme diskutovali. Především o stylové nejednotnosti výtvarných prostředků, kdy proti motýlkům znázorněným rukavicemi, sluníčko šátkem a květiny květem ve vlasech či na triku se najednou objevil maňásek kočky a posléze vycpané a dost ošklivé punčocháče. A objevily se i názory, že kaktusy působí příliš měkce a že by měly mít skutečné bodliny. Jenže to by pak nemohly být tak hezky animovány a reagovat na sebe navzájem i na okolí pohybem a pohledem očí. Se stylovou nejednotností výtvarnou pak v podstatě souvisí i skutečnost, že něco se hraje a vytváří před paravánem, například motýlci z rukavic, ale děti představující květiny už je mají ve vlasech či na tričku – kdy jsou tedy na scéně jako a děti a kdy jako postav? Stejnou otázku si klademe, když k závěrečnému povídání vyprávěče o tom, čím jsou kaktusy užitečné, přijde například zpoza paravánu i dívka s výrazným žlutým šátkem, který byl znakem sluníčka – pokud je ještě za sluníčko, je její přítomnost zde nelogická (protože jediné sluníčko kaktusy ocenilo, jinak se s nimi kvůli bodlinám nechťel nikdo kamarádit), ale pokud je už za dívku, pak by neměla mít šátek. A tak podobně. Také jsme hovořili o tom, že někdy se zdvojuje akce s vyprávěním a že by celku prospělo zestručnit situace do příběhu přidání, především přehlídku květin a jejich povídání o tom, co umějí vyléčit. Ocenili jsme pěkné nápady, například závěrečný dlouhý cár papíru se seznamem toho, čím jsou kaktusy užitečné. A také to, že text odpovídá věku dětí, že vedoucí Ivana Zajíčková dokáže využít jejich rozdílné vybavenosti a inscenace je i přes uvedené problémy ukázkou dobré práce s nimi. Navíc jsme se dozvěděli od vedoucí dětského diskusního klubu, že s řadou nápadů přišly děti samy, například právě s již zmíněným seznamem. A že nejvíce ze všeho se jim líbí, že jsou spolu.

V diskusi o inscenaci **Jak slunko na všechno přišlo**, kterou do Svitav přivezl soubor **Překvapený štrúdl, ZUŠ Chlumec nad Cidlinou**, jsme hovořili především o přílišné lyrizaci celku, hlavně v projevu dívek (chybělo mu trochu nadhledu), ale občas i v hudebním doprovodu na kytaru, i když princip, kdy kytarista reaguje na hru dětí, je jistě přínosem celku. Ale jinak šlo v podstatě o vyprávění, pro něž bylo ve výtvarné složce předem už všechno připravené, a zatímco někdo výtvarně zpracování ocenil, objevil se i názor, že háčkovaná scéna a loutky křehký text Daniely Fischerové příliš zatěžují a že je také jasné, jak proběhne dozrání ovoce. Ale shodli jsme se, že v podstatě jedinou výraznou divadelní akcí bylo zobrazení Sahary – zapojením kytaristy do děje, nasazením tmavých brýlí a jeho napájením. A to jsme ocenili.

Od vedoucí souboru **Romany Hlubučkové** jsme se při diskusi o inscenaci dozvěděli, že vzhledem k tomu, že mají převážně chlapec-ký soubor a hrají humornější věci, chtěly obě dívky samy udělat ještě něco jiného, lyrického a společně s Romanou hledaly prostředky pro interpretaci tohoto příběhu. Takže vlastně v podstatě dostaly svému záměru.

Alena Exnarová

VČERA JSME VIDĚLI...

... JAK PEJSEK S KOČIČKOU DĚLALI DORT

VČERA JSME SI VŠIMLI...

... SEMINÁŘE R

RECENZE LUŤKA RICHTERA

HADŘÍK, ZŠ HAVLÍČKOVA, JIHLAVA: JAK SI PEJSEK S KOČIČKOU DĚLALI DORT

Parta holek se střetne s partou kluků: ta první bojovně prosazuje kočky, druhá psy. To dává naději, že soubor dobře ví, na čem je Čapkova pohádka založena a že našel klíč k prezentaci holčičího a klučičího pohledu na pečení společného dortu. Šestnáct dětí hraje na prázdné scéně především kolektivní hrou – hraním si na situace, které přináší děj pohádky.

Jenže sotva se (po trochu zbytném úvodu, kdy děti uplácají dort z písku) dostanou k samotné Čapkově pohádce, začnou pohybem ilustrovat věci nepodstatné (přidávání ingrediencí, míchání těsta, jeho bubláni a pečení...), zatímco to podstatné zůstává stranou pozornosti nezobrazeno a neakcentováno. Série Čapkových pohádek stojí na škádlivé prezentaci rozporů mezi pohledem mužsko-klučičím čili pejskovským a žensko-holčičím neboli kočičkovským; ta o dortu pak je vypointována do poznání, že „stokrát dobrý dort“ vytvoří nejspíš něco, z čeho zatraceně bolí břicho. Jenže klukovsko-dívčí polarita i pomýlená nenasytost v inscenaci zaniká ve všemožném míchání, bubláni a jiných hrách, které jsou pro děj i téma podružné.

Inscenace začínajícího kroužku při základní škole je sympatická jak ničím nezatíženým inscenačním přístupem vedoucí, tak oddaností, s níž děti nacvičené akce předvádějí. A i když se tentokrát netrefila do sdělení, které předloha nabízí, je sympatickým příslibem do budoucna.

ZPÁTEČNÍCI, ZUŠ PRAHA 3: TANČÍRNA

Zkušená pedagožka několika ZUŠ i katedry výchovné dramatiky Ivana Sobková je obdivuhodná řadou věcí: šířkou tematického i žánrového zaměření, odhodláním hledat živá témata blízká dětem, s nimiž pracuje, schopností dovést děti k autentickým hereckým výkonům ve stylizované i civilně realistické poloze a také divadelním citěním. To poslední má však v Tančírně značné rezervy.

Inscenace začne stylizovanou charakterizací „slepičení“ čtyř dívek rychle opouštějících a přijímajících své „nejlepší kamarádky“ na základě momentálních výhod či nevýhod, pokračuje prvými nesmělými pokusy o kontakt mezi kluky a holkami v tanečních (odtud zavádějící titul Tančírna), které přerůstají v první vztahy-nevztahy a vše uzavírají samomluvy jednotlivých aktérů, které z osobního hlediska reflektují všechny nejistoty, míjení se, nepochopení, iluze a zmatky protikladných pocitů, citů a činů dospívajících dětí.

Zejména začátek vzbuzuje naději na osobní výpověď – navzdory tomu, že většina hrajících osobní zkušenost z tanečních ještě nezažila. Záhy se však ukáže, že jde jen o přehlídku „vychytávek“, mikrosituací či dílčích motivů a na povrch začíná vystupovat absence významové stavby směřující odněkud někam a vnějšího tvaru inscenace.

Nevyžadují příběh, natož jeho klasickou aristotelsko-freytagovskou kompozici. Ale stavba divadelní inscenace jako umění pracujícího s časem a konkrétním dějem či jeho prvky (ať už má navenek formu montáže, koláže, mozaiky či čehokoli jiného) není ničím jiným než prací s psychikou diváka. A ta má několik daností, mezi něž patří především postupující únava, nasycenost postupy, které už byly užity, a očekávání, jak dopadne to, co mu bylo nabídnuto. (Dokonce i zcela atematický cirkus pracuje přinejmenším se střídajícími se kontrasty a s gradací.) V Tančírně jsme namísto vývoje a zbadatelných spojitostí svědky předestírání dalších a dalších vychytávek, špílů a gagů, po většinu času v monotónním střídání tance a úryvků dialogů. Výsledkem je pak upadající pozornost a nastupující pocit zdoluhavosti.

Mnohé z oněch drobných trapasů, nejistot a přešlapů (nejen) mladých lidí jsou nadčasové, a dokážou tak z odstupu pobavit jakoukoli generaci. Otázka je, zda chce inscenace jen rozesmávat a sklízet potlesk nebo chce o těchto situacích a životní fázi i něco říci – a co. A vedoucí i soubor už nejednou ukázali, že na opravdu silné sdělení mají.

PARAPLATA, ZUŠ MOST: KLUCI BUCI KAKTUSÁCI

Skupinka mladších dětí na nás od prvního vstupu zapůsobí svou radostnou energií, tím, jak se dokáží hrou bavit a tím bavit i nás. Jejich autentické bytí na jevišti pak zprostředkovává i řadu jednoduchých, ale nápaditých inscenač-

ních řešení: prosté, ale funkční maňásky obou kaktusů v květináčích nebo pyšné květiny coby nafknuté děvčata s květem ve vlasech, sluníčko v žluté čepici se slunečními brýlemi...

Rezervy jsou v detailech, které oslabují i tematické vyznění celku. O kaktusech se mluví jako o pichlácích, o které se lze zranit – ale oni jsou to chlupatí sympatáci, které by si člověk chtěl bezmála pohladit. Květiny jsou na jevišti od samého začátku jako součást chóru, takže působivost jejich vstupu do hry, coby květin, je oslabena a epizodní kočka i punčocháče proti nim vyznívají jako výrazné postavy, které vzbudí očekávání, ale ve skutečnosti se dějem jen mihnou. Nevýrazný, neakcentovaný je i existenciální smutek kaktusů, který přivede sluníčko k tomu, že jim dá rozkvést, jejich květy jsou stále ještě málo výrazné na to, aby mohly změnit pohrdání namyšlených květin vůči kaktusům v obdiv.

Kdyby se tyto tematicky klíčové momenty podařilo sdělit s patřičnou silou, rádi bychom oželeli závěrečnou deklaraci, o čem všem nám to hráli.

PŘEKVAPENÝ ŠTRŮDL, ZUŠ CHLUMEC NAD CIDLINOU: JAK SLUNKO NA VŠECHNO PŘIŠLO

Romana Hlubučková je zkušená inscenátorka, která je se svými četnými dětskými sbory už mnoho let známa především absurdně nonsensovými inscenacemi. Záměr zkusit se dvěma staršími děvčaty a jedním chlapcem (kytaristou) poněkud jiný žánr je rozhodně osvěžující – pro nás i pro ni.

Daniela Fischerová napsala pohádku o tom, jak se ze zelených nezralých rajčat, jahod a třešní vyloupnou krásné červené plody díky tomu, že usrknou večerních červánků, jež si slunce pěstuje na obloze. Pohádka je to výrazně lyrická, založená na výtvarném vidění.

Inscenátoři tuto výtvarnost převádějí do barevně laděných pletenin (či „háčkovanin“?) krajiny, keříků rajčat, trsů jahod a třešňového stromu. Je to pohledné, leč otázka, proč zrovna pletenina, čím souvisí s dějem či tématem inscenace, zůstává nezodpovězena. Závěrečné zčervenání - uzrání všech plodů je rovněž hezké, ale co do provedení poněkud těžkopádné a příliš očekávatelné.

Příběh je dějově a dramaticky měkký a lyrčnost bývá na divadelním jevišti vždy problémem. A když nám ji obě dívky od prvního do posledního okamžiku servírují v podobě širokého úsměvu a rozněžněle plovoucí mluvy, může se dostavit pocit jistého přeslazení. Je to efekt běžný známý z přednesu: celkové vyznění básně je pochmurné, a tak recitátor říká v tragickém tónu už úvodní slova „maminka upekla koláč“; charakter textu je lyricky rozcitlivý, a tak se rozechvěle přednáší už věta „zavři dveře, táhne tu“.

Jistým problémem je též tematické vyústění jednoduché pohádky o proměně barev: rajčata, jahody, třešně a nakonec i samo sluníčko (proč to?) přiznají, že navzdory zákazu usrkli červánků – a tak vznikla důvěra??? Nevím: nezdá se mi to ani logicky, ani mravně úplně přesvědčivé.

Ale inscenace je to příjemná a je dobře, že také díky ní se na Dětskou scénu opět dostalo kvalitní loutkové divadlo.

Luděk Richter

VČERA JSME VIDĚLI...

... TANČÍRNA

VČERA JSME SI VŠIMLI...

... SEMINÁŘE K INSCENACÍM

DĚTSKÝ DISKUSNÍ KLUB

PRO DĚTI ZE SOUBORŮ

Než se vůbec začalo o jednotlivých představeních diskutovat, bylo zapotřebí diskutéry rozhybat, promíchat, zamíchat a zmást. Tomu posloužilo pár vypečených her. A pak už to mohlo všechno vypuknout. Ale nenechte se mýlit tím, že diskuse probíhaly jen vsedě. Klára se Soňou velmi dobře pracovaly s pozorností diskutérů. Vždy, když už bylo příliš povídání, tak nabídly aktivitu, která děti probudila a přitom posunula diskusi o krok dál. A k čemu se tedy v diskusi došlo?

První otázkou bylo, co dnešní představení měla společného. A světe div se, děti přišly na to, že všechna představení byla nějak pletená. Loutky, rekvizity, kostýmní prvky i mezilidské vztahy.

Jak slunko na všechno přišlo
Prekvapený štrúdl, ZUŠ Chlumec nad Cidlinou

U tohoto představení se objevilo mnoho sluníček, která inscenaci chválila. Velmi kladně byla hodnocena výtvarná stránka inscenace, vtip, se kterým byla vyřešena proměna zelených rajčat, jahod a třešní. Pochvale se nevyhlo ani samotné nastolení místa děje, jeho zrození, zjevení a zabydlení.

Další oceňovanou složkou byla hudba. Pro zajímavost uvedu, že hudbu si komponoval mladý kytarista sám. Děti zkušeně odhalily, že bez živé hudby by celé představení nebylo tak zdařilé. Pozornosti nešla ani technická vybavenost hráčů, bylo jim dobře rozumět, srozumitelný a jednoduchý příběh dokázali divákům vyprávět.

Nad inscenací se stáhlo také pár mraků, ze kterých ale nakonec nezapršelo. Největší nedostatek byl shledán v tom, že celý příběh není moc dramatický a tak se toho na scéně moc neodehrává. Mezi sluníčky ale i mezi mráčky se objevil postřeh ohledně rozehrání Sahary. Někteří to uvítali, pro jiné to byla brzda. Většina se ale shodla na tom, že právě situace na Sahaře byla dobrou cestou pro oživení celého představení a uvítala by více takových rozehrávek z loutek na hráče.

Z dotazů na soubor vyplynulo, že soubor neváhá s inscenací si i nadále pohrávat. Tak například dnes přidali rvačku o červánek. Opravdu záladnou otázkou bylo, proč po celou dobu byly na obloze jen červánky. Nakonec až lektori upozornili na to, že příběh se odehrává kdysi dávno, kdy nebyl červen ani červenec. Zato byl zelen a zelenec a všechno se v nich zelenalo. A v takové době je přeci možné, že je všechno jinak, než jak jsme my zvyklí.

Soubor plánuje na inscenaci dál pracovat a tak poděkoval za postřehy. Diskutéri potleskem poděkovali za příjemný divácký zážitek.

Jak si pejsek s kočičkou dělali dort
Hadřík, ZŠ Havlíčkova, Jihlava

Aby se diskuse mohla rozproudít, měly děti za úkol vytvořit takové těsto, ze kterého se upekla tato inscenace. Lektorky využily skvělý nápad z inscenace. Kdo řekl nějakou ingredienci, stoupl si a stal se součástí těsta. Klára pak celý receptis zapisovala.

Receptis na inscenaci:

Trpělivost učitelky, nápad na jednoduché ztvárnění postav, technická vybavenost dětí, zájem o hraní divadla, přátelství, pohybové ztvárnění děje, kostýmy-čepice, zpěv, souhra.

Z receptisu a diskuse nad ním vyplynulo, že diváci vlastně vůbec nepotřebovali čepice, které měly pejška a kočičku označovat.

Diskutující představení bavilo, ocenili jevištní nápady, známý leč dobrý a hravý příběh.

Kluci buci kaktusáci
Paraplata, ZUŠ Most

Aby si dětští diváci vybavili příběh, měli ho rekonstruovat. Slovo si předávali pomocí klubička. Tím se ověřilo, že příběh byl srozumitelný a poutavý. A tak už jsme měli první kvítek na velký

kaktus, který mezi tím vytvořili dva zruční kreslíři na balící papír. Kaktus byl doslova obsypán květy. Líbila se módní přehlídka květin, dobrý konec, nápaditost, hra loutek i živých herců, ze které bylo patrné, že je příběh baví, že jsou dobře sladění a že jsou dobrá parta. Jeden z květů nesl tuto pochvalu: šikovné a vtipné děti. To potěšilo nejen hráčící ale i lektorky a mě vlastně také.

Ostny nebyly pro samé květy skoro ani vidět. Jeden z ostnů se tvářil, že tam vlastně ani není, tvrdil totiž, že žádný trn na kaktusu není. Přeci jenom se ale nějaké trny našly. Diváci z řad hráčících souborů by uvítali více rozehraný příběh, přišel jim málo „akční“. Místy se divák i nudil a to v okamžiku, kdy se na scéně proměnovaly květinčky, pak jsme se ale shodli na tom, že je to asi jenom tím, že jich bylo prostě nějak víc, než mohl prostor pojmout.

Tančírna

Zpátečníci, ZUŠ Štítného, Praha 3

U této inscenace vznikl v diskusním kruhu problém. Inscenace není tematicky určena tak mladým divákům, jakými jsou děti ze souborů Paraplata a Hadřík. Fakt, že děti z těchto souborů tvořily víc než polovinu všech přítomných v učebně číslo 4, nenasvědčoval tomu, že by diskuse mohla být pro Zpátečníky něčím přínosná. Přesto se povedlo nemožné. Nejenže děti pochopily, o co v představení jde, ale dokonce si dokázaly i představit, jaké to v tanečních asi tak může být. Na otázku, zda se do tanečních těší, byly odpovědi různé, ale na otázku, čeho se v tanečních nejvíc bojí, byla odpověď jednoznačná. Kluci odpovídali, že se bojí tančit s holkami a holky odpovídaly, že se bojí tance s kluky.

Po těchto tematicky zaměřených otázkách se spustila sprška dotazů na soubor.

Kolik vám je let?

Od dvanácti do osmnácti.

Jste fakt dvojčata?

Ne. Určitě ne. Naštěstí ne. *(Smích.)*

Proč jste si vybrali toto téma?

Protože máme čerstvou osobní zkušenost.

Jak jste si vymýšleli role?

Role vznikaly v etudách. Nejsme to úplně my, jsou tam zvýrazněny některé naše vlastnosti.

Jak dlouho jste na inscenaci pracovali?

Asi půl roku, ale nejtěžší bylo vůbec to vymyslet. To nám trvalo do Vánoc.

Sprška byla dost prudká, takže jsem nestihl všechno zaznamenat, ale o souboru jako takovém si můžete přečíst v jiné rubrice.

Když tak přemýšlím, co se mi na diskusi nejvíc líbilo, napadá mě, že největší radost jsem měl z dětí jako takových. „Velké děti“ mě potěšily svým skvělým přístupem k menším dětem; jak dobře dokázaly starší spolupracovat s těmi mladšími, jak se bez problému a bez despektu vrhly do společné práce. U těch malých mě zase potěšilo, jaký zájem o diskusi projevily. A tak jsem na závěr diskuse rád spolu s ostatními zatleskal. Tleskal jsem všem nejen za jejich herecké výkony, ale i za jejich lidské chování, za to, že jsou to skvělí lidé.

Vojtěch Maděryč

VČERA JSME VIDĚLI...

... KLUCI BUCI KAKTUSÁCI

VČERA JSME SI VŠIMLI...

... DISKUSNÍCH KLUBŮ SEMINARISTŮ

OTEVŘENÝ DISKUSNÍ KLUB

PRO DĚTI ZE SOUBORŮ

Otevřený diskusní klub se sešel podruhé. V půl šesté bylo v učebně 2 ve Fabrice 13 dětí ze souborů chtivých diskuse. Lenka Huláková připomněla pravidla: „Mluví jeden, ostatní poslouchají, každý názor je brán jako fakt. Společně se učíme své názory vyjadřovat a máme právo je říci. Dnes jsme viděli celkem čtyři představení.“ V tu chvíli se otevřely dveře a vešlo dalších 16 dětí, po chvíli přišlo ještě dalších 10. Kruh z diskutujících kopíroval celou místnost. Vést debatu se čtyřiceti účastníky není jednoduché stejně jako udržet po celou dobu soustředění. Lence se to většinou dařilo a když pozornost už hodně ochabovala, neváhala sedící děti vyzvat k přemístění se na jiné místo a k seznámení se s někým novým. Debata plynula v mírných vlnách – velký přetlak a hodně názorů, pak chvíli útlum, kdy Lenka pobízela mluvčí příhodnými otázkami, pak chvilka ticha a s novým tématem zase další přetlak...několikrát došlo k návratu k již uzavřenému tématu. Pokuším se zde uvést alespoň některé vyslovené názory. A úplně na závěr se hledaly společné rysy pro všechna představení. V běhu diskuse se ještě několikrát někteří vrátili k představení Tančírna – ještě měli potřebu si některé věci pojmenovat, upozornit na některé motivy.

Jak si pejsek s kočičkou dělali dort

„Zajímavé, ale mohlo být delší a propracovanější.“
„Je dobře, že byli tak malí a sami to uhráli. Neměli nikoho na pomoc.“
„Vypadali jako z první a druhé třídy a připadalo mi to pro ně akorát.“
„Říkal jsem si, jestli by neměla být ještě jedna zvláštní přehlídka pro malé děti. To, co hráli, mělo hodnotu pro stejně staré. Nemá to hodnotu pro starší. Je to pro ně zbytečné.“
„Neměli moc rekvizit. Dělali obrazy sami ze sebe a tím si pomohli.“
„To bylo nejlepší, dělat to ze sebe. Nepotřebují už nic. Byl by to zmatek.“
„Začátek byl pro mě divný. Nejdřív jsem si myslela, že všechny holky hrají kočičku a všichni kluci pejška. Ale pak už to nepokračovalo.“
„Pokračovalo to dál. Pejskovi navrhovali věci do dortu kluci a kočičce holky.“
„Líbilo se mi to skandování na začátku, to jak se jako holky a kluci hádali. Ale dárek pak dělali společně oběma.“
„Byly tam pěkné nápady, jak se děti přidávaly do kruhu jako ingredience.“
„Určitě dobře znali tu pohádku a určitě toho hodně vymýšlely samy, učitelka jim jen pomohla.“

„Když byli v kruhu, hráli víc pro sebe než pro diváky.“

„Ale určitě se cítili dobře, hraní pro diváky ven jim šlo hůř.“

Nové názvy představení: Pohádka o dortu, Pojdme spolu dělat dort, Kočkopes, Dortový mišmaš, Dort stokrát jinak...

Tančírna

„Líbilo se mi to celkovou civilností, jak se do toho prolínaly situace a do toho velký příběh.“
„Mně to právě přišlo bez děje.“
„Bylo to o tanečních, první kroky s tanečnicí a tak.“
„Bylo těžké se orientovat ve vztazích i v ději. Neorientoval jsem se, kdy jsem doma a kdy v tanečních.“
„Připadalo mi, že ta dezorientace je záměrná.“
„Zpočátku mi přišlo, že je to z minulosti, ale když pak přišly mobily a Facebook, byla to současnost.“

„Tanec byl zmatený, bylo tam moc židlí a všichni tam byli namačkaní.“

„Zajímalo by mě, co byla ta druhá půlka. Jestli to mělo vyřešit ty vztahy a nebo proč to bylo.“

„Byla to doba mezi první hodinou a plesem.“

„Měli tam možná vyřešit ty vztahy, ale nevyřešili.“

„Nebyl tam konec, bylo to otevřené.“

„Pro mě byl konec ta scéna v šatně. Skončily taneční, ale ty vztahy pokračují.“

„Některé ty situace známe od holek, jsou ze života.“

Líbilo se: jak se dvojčata vyměnily, ragbista, taky holka, která začala chodit na ragby, výměna partnerů...

Nové názvy představení: Pořád nějaký vztah, Drbárna, Hlavně s někým chodit, My vás jen pobavíme, Zoufalí přátelé a zoufalé přítelkyně, Od nápoje k počítači, Co nás čeká, Nezůstat na střídačce...

Kluci buci kaktusáci

„Válčující vypraveč, ten mě dostal.“

„Líbily se mi kaktusy – loutky, hodilo se to k sobě.“

„Proč se tam objevila kočička? Aby divák poznal, že kaktusy nikdo nemá rád, že je všichni nenávidí.“

„Loutky byly příjemně zimprovizované. Byly tam i rekvizity, ale nevadilo to, hezky to sedělo k příběhu.“

„Loutkové divadlo je těžké, nemají výraz, tak je s nimi těžší gestikulace, mluvení je horší než bez nich.“

„Přišlo mi to hodně obyčejné, ze života. Prostě něco je nějak, pak se to změní, přijde něco zvenku a je to jinak. Třeba jako s bezdomovci. Čekal jsem víc.“

„Ale obyčejné věci jsou přece ty nejhezčí. A ty děti to moc hezky zahrály, bavilo nás to.“

„Příběh se mi líbil, byl pěkně ztvárněný, ale ztrácelo se tempo, bylo to moc pomalé.“

„Ale hrály to malé děti, to tempo bylo podle těch dětí.“

„Nadchlo by to předškoláky a ti by zase těžko pochopili Tančírnu.“

Jak slunko na všechno přišlo

„Mohlo to být krásně poetické, ale bylo to moc civilní. Ten jazyk to nedovoloval.“

„Moc se mi líbila hudba, byla k tomu moc krásná.“

„Líbilo se mi, že tři lidi – a z toho jeden hrál jen na kytaru – dokážou udělat z minima maximum.“

„Moc se mi líbilo, jak jsou dokonale sehraní.“

„Ten text mi neseděl k věku, byl pro mnohem mladší děti.“

„Ale třeba to hrají pro malé děti.“

„Mně ta hudba přišla úplně děsivá. Nepodporovala tu poetiku.“

„Někde ta hudba měla smysl, ale nemusela být všude.“

„Jenže když už tam kytarista byl, tak bylo dobré ho využít.“

„Když na sahaře pili tu růžovou limonádu a slunce tam odjelo na dovolenou, chtělo se taky napít, ale doma nemohlo, to by to muselo přiznat těm rostlinám.“

„Když rajčata zčervenala, bylo to překvapení.“

„Přišlo mi to celé předvídatelné, dalo se čekat, jak to bude.“

Společné rysy představení: 3 představení byla pro malé děti, Kaktusáci a jak sluníčko... byla o přírodě, celkem 3 inscenace stály na textu – myšleno na textové předloze.

Iva Dvořáková

VČERA JSME VIDĚLI...

... JAK SLUNKO NA VŠECHNO PŘIŠLO

VČERA JSME SI VŠIMLI...

... VYPRÁVĚČŮ A POSLUCHAČŮ

NA VÝZVĚDÁCH U...

... LEKTOREK DÍLEN PRO DĚTI ZE SOUBORŮ

S jakou literární postavou bys ráda strávila nějaký čas?

Určit výběr mého literárního favorita je opravdu těžký úkol. Nejspíš by to byla postava od Daisy Mrázkové nebo Ludvíka Aškenazyho, se kterými se aktuálně nejčastěji setkávám. Vybrala bych konkrétně slečnu Brambůrkovou a klučinu zvaného Citrón. Jde o postavy, se kterými bych se rozhodně nenudila, především pro jejich absurdní a dobrodružný potenciál. Postrádají logičnost a to mi teď v kritickém období pomáhá vypnout. Navíc patří do mé srdeční zóny.

odpovídala Michaela Mikulová

Kdybys mohla nějaké literární postavě napsat vzkaz, komu a co bys napsala?

„Milá Mladá, já bych se s tebou moc ráda kamarádila!“

Když jsem byla malá, hledala jsem si kamarádky nesnadno. Ale Mladá byla ještě osamělejší, než bych si kdy dovedla představit. Myslím, že bychom si rozuměly.

(pozn.: Mladá je postavou z knihy Tomáše Pěkného *Havraně z kamene*)

odpovídala Tereza Machková

Setkání s jakou literární postavou by tě jistě rozčílilo?

Zůstanu věrná knize, kterou jsem si vybrala pro tvorbu dílny, Matyldě Roalda Dahla. Postava, která mě rozčiluje už při čtení je slečna Kruťáková - ředitelka školy, která však nesnáší děti. Nezná jejich názory a tyranizuje je při každé příležitosti. S takovým člověkem bych si neměla co říct. Dětská scéna dokazuje, že mnohé děti jsou inteligentnější než řada dospělých. Kdyby svět řídily děti, byl by to možná trochu chaos, ale krásnej chaos!

odpovídala Monika Okurková

Kdyby sis mohla vybrat, do jaké knihy chtěla vstoupit?

Musím se přiznat, že je to pro mě nelehké zadání. Každý příběh je něčím výjimečný. Ráda bych ale vstoupila do knihy Petra Wernische *O touze stát se indiánem*. Ráda bych se potkala na jedné lodi s Karlem Mayem a Franzem Kafkou.

odpovídala Jana Jurkasová

Jakou literární postavu bys ráda obdarovala a čím?

Vybrala jsem si postavu Ijáčka (*A. A. Milne – Medvídek Pú*). Zašla bych za ním s lahví dobrého červeného vína, kterou bych s ním vypila na jeho zdraví a na naše dlouholeté přátelství. Jsme si totiž něčím k nerozeznání podobní...

odpovídala Ivana Faltysová

Andrea Pavlíčková

... FAST FOOD ORCHESTRA

Já bych se vás chtěla zeptat, vy jste Fast food orchestra, ska- reagge kapela, z čeho si myslíte, že pochází ten název ska?

Ten název ska? To je spousta historek na tohle téma. Nejčastěji se říká, že to bylo, vlastně jsou dvě takový historky - že kvůli zvuku kytary, že furt klape, tak že to zní jako ska-ska-ska. A druhá je, že jeden chlápek na Jamajce, teď nevím to jméno, tak kolem roku šedesát, kdy to vzniklo, tak měl pokřik ska woo- ui a že z toho vlastně to vzniklo.

Jak se vám tady dneska hrálo?

Super.

Až na ty křeče v břiše to bylo úplně báječný!

Dobry to bylo, skvělý publikum, úplně mladý.

A ještě bych se vás chtěla zeptat, co plánujete na prázdniny?

Budeme mít tak asi čtyři koncerty. Nechceme se zbytečně přetěžovat. My jsme to chtěli omezit, nakonec jsme to omezili i víc než jsme chtěli. Ale to nevadí. My jsme v minulejch letech hráli fakt moc často a myslím si, že to bylo i na škodu.

Na fyzickou škodu.

Máte hezký plakát, kdo vám ho maloval?

To kdybych si pamatoval, jak se jmenovala – Katka ... Je to taková sympatická mladá slečna, kreslí takový hezký věci a my jsme s ní měli jakoby takovejhle deal na novou desku, takže dělala vizuál k celý nový desce. My takhle ke každý desce máme novýho grafika, se kterým se nějak jako...

Kajtmanka se myslím jmenovala.

Poslední otázka: Jak se jmenuje vaše nová deska?

Wanted for cooking.

Tereza Vývjalová a Andrea Pavlíčková

NA SLOVÍČKO S...

HADŘÍKEM, ZŠ HAVLÍČKOVA

Tak, Hadříci, jak se vám dneska hrálo, ještě máte před sebou dvě odpolední představení, ale jaká byla ta premiéra ve Svitavách?

Bylo to dobrý, měli jsme to zrovna, že to vyšlo, že jsme měli před tím zkoušku.

Já jsem se tam chvíli zakoktala, ale docela to šlo, protože na tý celostátní přehlídce jsem měla nervy.

Míváte trému?

Jo, občas, jo.

Můžu se zeptat co je to tréma?

Tréma je když jsi, před tím než jdeš na jeviště, trochu nervózní z toho, co bude.

Tak to mám.

A co s tím děláte, když máte trému?

My někdy s kámoškama máme takovej pokřik - Hadřík to vyhraje!

Prostě tam vejdu a tu trému prostě překonám a nějak to zvládnou.

Já zhluboka dýchám.

Já se soustředím na to divadlo.

Jak vznikl ten název vašeho souboru Hadřík?

Nevíme.

Paní učitelka: To už je dřívější akce, kdy jsme hráli divadlo se staršími dětmi a jedna pomůcka byl teda hadr a vždycky se říkalo, že musíme vzít ten hadr a to už teda zůstalo, to už je asi deset let teda. **Povězte mi něco o tom vašem souboru, jak to funguje, jak jste se tam dostali a co vás tam baví?**

Já jsem se tam dostala, protože já chodím tancovat na folklór, tak já jsem na to zvyklá.

Já jsem se přihlásil dobrovolně.

Já jsem to slyšela ve školním rozhlase a já jsem tam chtěla dřív, ale nikdy na to nepřišla taková příležitost, a když už jsem to v tom rozhlase slyšela...

Mě nejvíc baví, když se na začátku můžu s Dominikem přát.

Mě tam dostala tady kamarádka.

Já jsem je vlastně viděla na vystoupení a strašně se mi to zalíbilo, tak jsem tam taky šla.

Co byste řekli lidem, kteří nechodí do dramaťáku, abyste je na to nalákali?

Že je to velice dobré, že to zezáčátku byvá tréma, ale dá se to překonat.

Prostě že má výhodu: nemusí moc chodit do školy, ale má tam pořád čárky.

Že zažijeme spoustu výletů jako třeba tady a taky, že se nebudeme moc učit.

Že se můžeme dostat až do toho státního kola.

A taky, že nás někdo ohodnotí potleskem někdy.

Že když vyhrájeme jedno kolo, tak že dostaneme dort.

My jsme totiž jednou v Třebíči, když jsme vyhráli jedno kolo, dostali výborný dort.

Tak to se hodilo do toho vašeho představení O pejskovi a kočičce, jak si dělali dort. A jací jste vy kuchaři, umíte něco uvařit?

Já umím mrkvový salát.

Já pečů bábovku někdy.

Já pomáhám tetě, ona je totiž cukrářka.

Polívku z pytlíku.

Já umím hlavně kaše – krupičný, bramborový.

A už se vám někdy stalo, že jste jedli takové jídlo jako vařili pesek s kočičkou v tom příběhu?

Třeba zmrzlinu na okurku kyselou.

Každý den v jídelně nám dělají brambory a ty nejsou moc chutný.

Já jsem třeba jedla šneky a oni nám dali k tomu různý bylinky a mně to nechutnalo.

Jednou, to byla asi moje vina, protože já jsem si dala na fotbale klobásu a pak ještě kyselou okurku a docela mi z toho bylo blbě.

No, jako jsme si tak říkali, že když sníte kofolu a mentosky, tak že vám vybuchne žaludek, že můžete na to umřít.

Já jsem to ani nechtěl sníst, ale jednou se mi stalo, že jsem jel na koloběžce a do pusy mi vletěly tři komáři a dvě mouchy.

Pojďme se dostat od toho jídla někam jinam, mě by zajímalo, jak to vaše představení vzniklo.

My jsme měli nosit do školy knížky a různý věci, o kterých bychom chtěli hrát, ale žádná neuspěla, až paní učitelka donesla Pejška a kočičku.

My to máme trochu upravený, že třeba se tam přehadujeme, že kočička má narozky a pesek svátek a naopak. Máme tam hrozně dobrý skandování.

Různě jsme procvičovali, my jsme nedělali v dramaťáku nic jinýho, než že jsme cvičili. Paní učitelka to občas přeruší, ale jinak je to dobrý.

Pořád si to dokola opakuju a někdy, když už to třeba umíme, tak místo toho hrajem různý hry nebo tak.

Nebo hrajeme takovou fantomimu, že jeden něco dělá a druhý ho pak musí nahradit.

Pantomimu, ty fantomimo!

Jak se cítíte na jevišti?

Pro mě je to příjemný, není to zas až tak zlý.

Jako významná osoba – jsem na jevišti jako herec a všichni se na mě dívají.

Jakou knížku byste si s sebou vzali na opuštěný ostrov?

Robinsona.

Ovocnou kuchařku.

Babičku.

Tereza Vyvijalová

NA SLOVÍČKO S...

ZPÁTEČNÍKY,
ZUŠ ŠTÍTNÉHO

Prosím vás, tak to mě teda vysvětlete, jak je to s vámi jako se souborem, protože včera jsem mluvila s kuk! a dneska jsou tu Zpátečníci, ale vidím nějaké stejné tváře... Tak jak to tedy u vás chodí?

V tom Kuk! jsou i menší a je to tam namíchaný, aby si mohli radit a pomáhat si a tak.

Jak jsme včera říkali, to byla skupina namíchaná z tábora a v téhle skupině všichni fungujeme celý rok.

A kdo z vás byl v tanečních?

Asi tak polovina byla v tanečních.

A kdo přišel s tím nápadem hrát o tanečních?

On to nebyl nápad, prostě my jsme přemýšleli, co bychom udělali a nějak jsme tak hráli různé etudy a prostě, jak hodně z nás má zkušenosti z těch tanečních, tak hodně námětů bylo jako z tanečních a pak se to nějak dalo dohromady a vyšlo z toho, že taneční je dobrý téma.

Hodně z nás to absolvovalo letos, tak to bylo hodně takový čerstvý.

Takže je to takové trochu psychodrama, to, co jste hráli...

Trochu ano...

Ale nepovedlo se nám to dopoledne vůbec.

Máme z toho asi nejhorší pocit, co jsme to kdy hráli. Bylo to strašně utahaný a vůbec nám to nějak nešlapalo, byli jsme unavení.

Ale ti lidi byli skvělí, myslím si, že jsme ani nezačali zas tak špatně, ale pak jsme nějak trochu sklouzli.

Ale máme ještě dva pokusy.

No a mě by zajímalo, jestli to tak u vás v tanečních opravdu vypadá...

Tak určitě čerpáme z něčeho, co jsme zažili, to je takový nejjednodušší.

O čem to představení je?

Celkově je to o vztazích, kamarádství, o seznamování a o tom teenagerovským věku, jak se ti lidi seznamují, rozcházejí a tak...

Je to hlavně o tom, jak se ti partneři střídají, potkávají nebo se naopak mijejí.

Taneční jsou asi takový ten první milník na cestě těch dětí v nějakých vztahových rovinách.

Já to tak vnímám, že ty taneční už nejsou zase taková událost a bomba jako za časů našich rodičů, jak vy to berete, jaký k tomu máte postoj?

Je to skvělý zážitek, je to dobrý umět ty tance, myslím, že to je dobrá zkušenost.

I když už to teďkom není tolik jako dřív, tak je to pořád takový úvod do společnosti, jsou tam ty lekce etikety a to jsme trochu promítli v tom představení, že ti lidi se snaží vypadat dobře navenek, což je vidět v té závěrečný póze, že i když jsou rozhádaný, tak že stejně se usmějí.

Jak je to dnes s těmi vztahy? Pro mě to byl zajímavý pohled- ty vztahy běží asi rychle, možná i díky sociálním sítím...

Je to tak, ale my to možná máme ještě víc zrychlený.

Myslím, že je to hodně rychlý.

Jaký máte na tohle názor?

Tak většinou je to naše vnímání té společnosti okolo, a pak si z toho člověk udělá trošku srandu, že to přežene.

Já doufám, že my tak nežijeme. Třeba to někdo vidí tak, že my taky, ale...

Jak se seznamujete teda?

Většinou to není nějak plánovaný, to nějak přijde, nějak to vyplyne, objeví se to.

Je to docela těžký, no. Já s tím mám problém.

No, možná to bude tím, že jsi zadanej.

Poslouchala jsem i slova těch Budařových písní a byla tam taková věta: Co ta láska vlastně znamená? Věděli byste na to odpověď?

Chemická reakce.

To je zákeřná otázka.

To řekneme jenom, když si těch zbylých třináct zacpe uši.

Je to cit – někdy příjemnej, někdy nepříjemnej...

A ideál partnera?

Rozhodně v tomhle není důležitá svatba, já myslím, že to není podstatný v tom vztahu.

Stejně to vždycky dopadne jinak, než si to člověk vysnil, tak je lepší to nedělat.

Ale určitě jsou věci, na kterých vám záleží a nemyslím teď třeba životní partnery, ale třeba kamarády... Co je pro vás důležité na kamarádech?

Že se jim můžu s něčím svěřit.

Celkově důvěra.

Upřímnost.

Tolerance.

Spolehlivost.

To zní jako nějaká reklama. (smích)

Tohle bylo úplně autorské představení. Jak velký podíl na tom měla paní učitelka, v čem ona měla to slovo a v čem zase třeba vy.

Bylo to těžký dělat autorský představení – udržet nějak rámec těch etud a to téma.

Iva nás krotí. Já si myslím, že ona vždycky dělá, že to slovo nemá a přitom moc dobře ví, jak to bude vypadat a snaží se, abychom k tomu sami došli.

Nenápadně nás nasměruje.

Do něčeho nás netlačí, vyplyne to vždy z nás.

Filtruje. Dělá to nenápadně, my si to ani neuvědomujeme, ale asi nás nějak řídí.

Máme fakt velkou volnost.

Moc velká volnost je nebezpečná, takže ona to udržuje na té správný hranici.

Iva je super!!!

Díky Ivo!!!

Tereza Vyvijalová

NA SLOVÍČKO S...

PARAPLATY, ZUŠ MOST

Když jsem sem do Trámu přišla, tak jste říkali, že zrovna zkoušíte nějakou operu, tady jste hráli představení s loutkami, tak by mě zajímalo, na co je ten váš soubor zaměřený. Mohli byste mi o něm něco víc říct?

Jsme Paraplata z Mostu, máme moc hodnou paní učitelku, jmenuje se Ivana Zajáčková, teď je s námi jiná paní učitelka, protože naši paní učitelku nepustili z divadla, je tady ještě s námi pomocnice Zuzka. Naše představení je hlavně s loutkami a ještě smíchaný s živým divadlem.

Jsme spolu tak čtyři roky, naše skupina je zaměřená na loutkoherectví, na maňásky, marionety a takhle.

Co vás na tom loutkovém divadle baví a v čem je to jiné, když hrajete normálně na jevišti jako herci?

Je to těžší dát těm loutkám obličej, udělat jim jako když spí.

Je to zábavný.

Jak probíhají vaše hodiny dramaťáku?

Někdy zkoušíme ty představení, zkoušíme si improvizace s loutkami i bez loutek.

My, jak tady řekl kamarád, my tam děláme ty improvizace, tak je děláme normálně i s těmi loutkami, musíme to zkoušet, abychom věděli, jak třeba udělat kotrmelec nebo si zkoušeli furt tu ruku rozhýbávat třeba.

Ona totiž na nás paní učitelka vždycky něco vymyslí, že třeba jednou jsme to měli zahrát jako my a pak zase s loutkami. Někde jako jsme si hráli pohádky třeba z lahvi nebo paní učitelka nám přinesla ty ping - pongový míčky a my jsme si na to nakreslili vočíčka, a potom jsme se učili, jak spí, kotrmelece, a jak choděj a obleky ještě.

My když jsme začínali s touhle pohádkou, s těma kaktusama, tak jsme si loutky dělali sami, takový improvizovaný, potom jsme došli až k těm, s kterými jsme hráli.

Většinou k těm pohádkám nám paní učitelka přinese jako loutky nebo pohádky.

Některý loutky vyrábíme i sami.

S jakým typem loutek hrajete nejraději?

S maňásky, s těmi hrajeme. Předtím jsme hráli s placatýma.

Nebo s maňásky na prst.

Marioneta je moc těžká, tu jsme ještě nezkoušeli.

Já jsem si doma vyrobil marionetu z plyšáka.

A jak se vám tady dnes v Trámu hrálo?

No, nás je málo, takže nám tady ten prostor dneska nevdal, vyhovuje nám to.

Hlavně už jsme zvyklí na takovej malinký prostor, protože u nás je to možná ještě menší.

Co vás tady na přehlídce baví úplně

nejvíc?

Já to beru tak, že ty ostatní nám dělají divadlo zadarmo.

Bylo to hezký, ta Tančírna.

Mně strašně moc bavilo to profesionální, ten Neklan. Na to bych šel klidně i čtyřikrát.

Na konci zpívali hymnu, tak se skoro celej sál postavil, to bylo strašně hezký. A všichni zpívali.

No, ani ne třetina. Jako málo se jich postavilo.

A co vás tady nebaví nebo štve?

První den jsme se museli přestěhovat – šli jsme v dešti.

Štve mě, že není hezky.

Mě to tady docela bavilo, ale nemám moc rád horory, my jsme si první den četli horory.

To bylo úplně boží.

Včera ve sprše jsme šli s Ondrou a my jsme se tak báli, tak jsme řekli, jestli nás paní učitelka nepohlídá za dveřmi.

Jak jsme si četli ty horory, tak já pak omylem zaklepal dveřmi a všichni začali ječet.

Štvalo mě, že jsme byli v tý Fabrice a bylo tam úplně dusno.

S jakou knížkou, když se bavíte o tom, že jste si večer četli horory, tak s jakou knížkou nejradši usínáte?

Čtyřlístek.

Já třeba nějaký hrozně srandovní knížky, protože mně se s tím hrozně dobře usíná.

Já teďko čtu Deník malého poseroutky a to mně strašně baví a usíná se mi přitom rychle.

Já mám radši detektivní knížky takový napínavý, kdy nevím, co se stane a musím to druhý den dočíst.

Já čtu ráda hororový knížky – Zuby nehty.

Mně se usíná dobře při všem. A když jde o to, jak se mi usíná, tak se mi lépe usíná při kazetě, než při knížce.

Tereza Vyvijalová

NA SLOVÍČKO S...

PŘEKVAPENÝM
ŠTRÚDLEM,
ZUŠ CHLUMEC NAD
CIDLINOU

Mohli byste mi něco říct, o vašem souboru, jak vznikl, kdo ho tvoří a kdo vymyslel ten název?

Vlastně jsme ještě spojený se třemi kluky, kteří bohužel s námi tuhle scénu nedělali, protože to je individuální výstup a vzniklo to tak, že byly nejdřív dva soubory Štrúdl a Překvapení, jenomže pak ze souborů někdo odešel a potřebovali jsme, aby nás někdo doplnil, takže jsme se spojili a vznikl vlastně Překvapený štrúdl.

Tohleto představení je loutkové. Je to výjimka, nebo jste zaměřeni na loutkovou tvorbu?

My jsme zaměřeni na loutku. Ale pak děláme ještě s páteční skupinou a tam děláme i činohru.

Spíše jsme loutkoví, protože i naše učitelka Romča, ona totiž dělá ve školce, tak má k loutkám blízko takže nás ovlivňuje.

Ale ne, že nám to přikáže, ať děláme s loutkami, to ne.

V čem je pro vás rozdíl mezi činohrou a loutkami z hlediska herectví, náročnosti?

Když je člověk loutkoherec, tak je tam za někoho, že tam není vyložené sám.

Já mám blíž k loutkám, že můžu hrát, koho chci. Vezmu loutku a hned všichni ví, kdo to je, ta činohra je pro mě v tomhle těžší.

Loutky jsou strašně kouzelný, ale činohra se mi taky moc líbí a nemám s ní žádný problém.

Jinak se pracuje s tou skupinou při loutkovém a při činoherním představení.

Jak se pracuje na loutkovém představení, jak vzniklo tohle představení?

Jedna holka říkala tenhle text jako přednes a nás to zaujalo, tak jsme si řekli, že to třeba ztvárníme, takže nejdřív jsme mysleli, že to bude papírový, že to bude různě vykukovat, nějaký barvy a tak.

Takže nejdřív jsme přemýšleli, jak by to šlo a pak jsme zkoušeli, co to umí ty loutky, jestli se lísteček dokáže pohnout takhle a jak to vypadá...

A kdo vám vyráběl ty háčkované loutky?

To jsme vyráběli společně – to jsme každou hodinu přišli, povídali si a u toho jsme háčkovali a měli jsme takový kroužek ručních prací. Takže jsme se naučili háčkovat.

A ty jsi, Lukáši, takový renesanční člověk, hraješ divadlo a zároveň na kytaru...

Jako trochu, ale já spíše tvořím hudbu k těm scénám, já ani moc nehraju, protože tam nemám tolik rolí v tom, pokouším se vymýšlet hudbu podle zadaných parametrů, že někdo řekne, teď aby tam byla nějaká klidnější, aby se hodila k tomu příběhu, takže mám spíš tu funkci pracovat s hudbou. K tomu dramatika jsem se

dostal spíš náhodou nějak před rokem, že potřebovali nacvičit nějakou hudbu a tak jsem říkal, že to nějak zkusím a začalo mě to bavit. Líbilo se mi, když jsme hráli teď nějaký hry a improvizovali jsme, že jsem jenom na tu kytaru nehrál, ale používali jsme jí jako nějakou přírodu, horu, že se to dá využít nejenom na hudbu, ale i na další věci, to mě dost překvapilo.

Jsem schopni všechno oživit.

Vyrábíte si ty loutky na představení nebo i oživujete věci běžné potřeby?

Nějak se to míchá všechno dohromady, ale spíš se to jakoby vyrábí převážně.

Ale taky jsme používali nějakou věc, třeba teď jsme se staršíma používali sklenice od medu jako medvědy a babka chňapka byla kuchyňská chňapka.

Taky jsme dělali s meotarem, že jsme si vyrobili loutky a promítali jsme je tím meotarem a propojili jsme to i s činohrou, bylo to vlastně pokračování Jamese Bonda a měli jsme tam zapojeny příběhy ze Lvího krále, z Nema, moře tam bylo, pak tam byli piráti, Jurský park...

Co se nám postaví do cesty, to využijem.

Třeba i nějaký příběh někde seženem a řeknem si, hm, to by šlo ztvárnit, tak nápady; Šlo by to loutkami? Možná by to šlo i činohrou? Nebylo by lepší tohle? Tak zkusíme ještě tohle... Zkusíme. Zkusíme třeba tři způsoby a hledáme, jestli by to bylo dobré nebo jestli by se to nedalo nějak spojit.

Co vy a přehlídky? To určitě není první přehlídka, na které jste...

Musíme říct, že se nám loni a letos hodně dařilo, musím zatukat teda, loni jsme postoupili až na Chrudim. To jsme dělali představení Jan za chrta dán – to je vlastně pověst z našeho kraje.

Bylo to dobré, hodně se nám dařilo, takže jezdíme takhle na soutěže, inspirujeme se jinými představeními.

Jste taková přehlídková harcovníci, tak jak se vám líbí tady ve Svitavách, jak to hodnotíte?

Velice kladně, zatím nebylo nic, co bych řekl, že se mi nelíbilo. Všechny představení se zatím dost povedly.

Je to dobře položený, že je to všechno dost blízko, že se tu člověk nemůže ztratit.

Bydlíme tady na penzionu, takže i to ubytování máme superový.

Je to zážitek.

Je vidět, že je tady ve Svitavách dost akcí, že se to tady využívá, že ty lidi o tom ví, co se tady děje.

Máte nějakou historku nebo zajímavý moment, co se vám stal tady s tím představením nebo s jiným?

Nám se stalo, když jsme hráli Jan za chrta dán, že jsme měli loutky z takových těch korpusů od šití a na to jsme dali látku a byla tam Kráska ta byla vyložené taková blbka a byl tam moment, kdy na ní ze shora lezl pavouk jako fórek a pak se její přítel přetahoval s tím pavoukem o ní a v ten moment bohužel selhala technika a Kráska se vytrhla a vlastně se svlíkla z té své postavy, to bylo zrovna v Chrudimi.

Diváci se smáli a tleskali a brali to jako vtip, že to tam má být.

A jak se vám hrálo dneska tady?

Velice dobře. My vlastně bohužel nemáme takovou možnost zkoušet přímo v divadle, máme jenom v podkroví malou místnost a tady se hraje fakt dobře.

Máte nějakou knížku, kterou byste za nic nevyměnili?

Já mám po své babičce starou knížku Děti z Bullerbynu, která se dědí z generace na generaci.

Já mám doma takovouhle podobnou knížku, je to Honzíkova cesta. Mám ji přečtenou tak sto-krát a vždycky si ji rád přečtu znova.

To je zvláštní, že to je takhle spojeno s dětstvím – já mám taky takovou knížku O parádivé Sally.

Tereza Vyvíjalová

ZEPTALI JSME SE ZA VÁS...

„SCHOPNOST VYJÁDŘIT SE NENÍ ZÁLEŽITOSTÍ POUZE UMĚLECKÉ VÝCHOVY“

... EVO DAVIDOVÉ

(rozené Brhelové), pedagožky Ateliéru Divadlo a výchova JAMU v Brně, lektorky workshopů a vedoucí kroužků tvůrčího psaní, zasloužilá členka redakce Deníku Dětské scény, recenzentka dětských knih v Tvořivé dramatičce...

Evi, jak ses dostala k tvůrčímu psaní?

K tvůrčímu psaní mě přivedly setkání s lidmi na JAMU – konkrétně třeba Martin Františák a jeho texty, Luboš Sůva, Marek Hlavica, Mirek Ošcatka, Roman Sikora, Petra Havelková, Martin Čičvák. Lidé, kteří byli z různých oborů, ale většinou se potkali v rámci Salónu původní tvorby, kde člověk mohl vidět, že vznikají různé autorské pokusy a je tam prostor něco o sobě skrz to psaní říct. Tak to mě nějak uchvátilo a uvědomila jsem si, že jsou věci, které mě taky derou a žerou, a že bych o tom chtěla možná něco napsat. Potom mě samozřejmě také ovlivnilo setkání s osobnostmi jako je Pavel Švanda, Arnošt Goldflam, Josef Kovalčuk, Antonín Přidal, Zbyněk Fišer, ke kterému jsem začala chodit na tvůrčí psaní na filosofickou fakultu, a který mě vlastně potom podnítl k tomu, že jsem to, co mě samotnou zajímalo a vlastně hodně bavilo, začala zkoušet s jinými lidmi.

...že jsi potom taky sama začala učit.

No, spíš bych řekla dávat podněty: Pojdte taky něco napsat...

A jak jsi na tom teď, píšeš, nebo jsi jenom ten, kdo dává podněty?

Moc nepíšu. Spíš jen takové glosy a postřehy, jednodenní pocitové básničky, ale ne nějaké větší věci. Chtěla bych zas něco vytvořit, psaní mě pořád láká. Ale nemám na to moc čas. Když čtu texty jiných lidí – a když k tomu chci dát autorovi zpětnou vazbu a prožít to s ním, musím se trochu vcítit do toho, jak to ten člověk myslel, mít na to čas – tak to samotné čtení člověka hodně naplňuje. Díky své práci můžu každý den číst nový příběh, načrtnout situace, úvahu. Pak vnitřně nemám potřebu ze sebe něco vytvářet.

To je člověk ve službě těm dětem.

Nebo dospělým. Ale neříkám, že bych to uměla, spíš se o to snažím. Ale pokud myslíš psaní pro divadlo, pro divadelní soubor, tam se opravdu podřizuješ skupině. Můžeš pro ně napsat nějakou úžasnou věc, jako úžasnou z tvého pohledu, ale když to pro ně nebude hratelné, tak už to není tvorba s dětmi. Kolektivní tvorba je vždycky kompromis, je to strašně náročné. Vedoucí souboru to třeba vidí jako autor úplně jinak, ale přizpůsobí se možnostem skupiny, protože je hodný a je to nutné, ale zároveň trochu rezignuje a třeba už pak nemá pocit toho vlastního autorství. Možná je to takový egocentrismus autorů, ale je taky nutný. Já mám ráda poetiku, která se hodně váže k jazyku v nářečí, ke slovosledu, k tomu, jak se mluví u nás (ve Slezsku).

Co vlastně to tvůrčí psaní znamená? Myslím, že vnímání toho pojmu je různé, tak by mě zajímalo, co to znamená pro tebe?

Tvořivá práce se slovem. Já to vnímám jako básnickou, prozaickou a dramatickou tvorbu, i když se to jinde učí jako předmět, který se zaměřuje obecně na schopnost vyjádřit se. Pro mě to je způsob vyjádření, ve kterém je primární osobnost člověka a jeho pohled na svět, jeho sdělení světu

- originální nejen tím, jak je to napsané, ale i tím, co mě ten člověk říká.

No, a mohou existovat nějaká kritéria, jak to hodnotit nebo reflektovat? Jakým způsobem přistupuješ k reflexi textů? Používáš nějaká měřítka, a nebo jde jen o dojmy...

Ne, ne, ne, to měřítka tam je a je dané srozumitelností, sdělností toho textu a schopností uchvátit i uměleckými prostředky. To se může prokázat i při čtení ve větší skupině posluchačů. Když tomu větší část neporozumí, tak můžeme uvažovat o tom, kde by se text mohl upravit nebo co tomu sdělení či srozumitelnosti překáží. Myslím, že se to dá objektivizovat počtem posluchačů, kteří jsou ochotni to vnímat a zamyslet se nad tím. Originalita a osobitost – to se posuzuje těžko. Originalita je, když je to něčím výjimečné, není to běžné klisé, není to běžné schéma, není to třeba úplně tradiční nebo očekávané zakončení příběhu.

To je hodně důležité téma – jak dávat zpětnou vazbu, aby se autor, který má své dílo, nezablokoval...

Vždycky je to dobré otevřít tu diskusi s širším posluchačstvem nebo čtenářstvem, směřovat to otázkami: Co vás na tom zaujalo? nebo Kde jste se zarazili? nebo Co vás vyrušilo při tom vnímání toho samotného textu? A u autora, když s ním můžu mluvit, tak se snažím dopátrat, z jakého podnětu to napsal, protože to je důležité pro pochopení. A pak se snažím to, co mi autor řekne, v textu identifikovat a pátrat, třeba i s těmi dalšími lidmi, kde tam to sdělení začíná vystupovat a díky čemu je nesrozumitelné. Záleží na kontextu, na situaci, kdy člověk píše, pro jakou příležitost. Něco jiného je, když je to školní úkol, něco jiného je, když mi někdo napíše román, pak mi ho pošle, čeká na zpětnou vazbu a vidím, že ten člověk na tom hodně lpí, možná až nekriticky. Z psychologického hlediska je vždycky dobré ocenit něco pozitivního, ale nemyslím, že bych se do toho musela nutit. Vždycky je nějaká věc, která mě na textu zaujme, i když je to jednoduchý vtip nebo provokativní výkřik, se kterým jako člověk nesouhlasím. Nebo zajímavá představa, zajímavá myšlenka, která tam třeba je, ale autor už neměl tu trpělivost harmonizovat slova, aby ta myšlenka byla patrná...

A jak vnímáš tvůrčí psaní ve vztahu k výuce na základní škole?

Mělo by to být součástí češtiny, to si myslím. Mělo by to být součástí práce s literaturou a jazykem, protože se to vnímání literatury propojuje – jen z opačné strany (od autora). Do dramatiky to patří taky, protože je to autorská tvorba, která může směřovat k vyjádření na jevišti.

Ve školách se píšou slohovky, ale slohovka má přesně daná kritéria, hranice...

Jenomže když ty hranice jsou striktně dané, tak ti, kteří zpočátku nejsou příliš zvyklí psát, neví, jak to pojmut, jsou často zastrašení. Myslím si, že to tak funguje. Když si vzpomenu na své psaní na základce... Když jsem psala vypravování, tak jsem se soustředila hlavně na to, abych tam měla různá slovesa, abych se neopakovala, a vůbec jsem si neužila, že můžu vyprávět nějaký příběh. Nebo při líčení jsem pořád myslela na to, že tam musím mít barvitě přívlastky a že musím líčit. Pozor, ať se mi tam

náhodou nepohne veverka, protože už by to byl příběh! Ta kritéria v určité fázi omezují a myslím si, že lidi, kteří mají s tvůrčím psaním začít a mají mít k tomu otevřenou cestu, nemůžou začít od kritérií na text, od řemeslných záležitostí. Pokud člověk nemá dost zkušenosti, tak jasně daná, žánrově vymezená kritéria uzavírají představivost. A pak je tam ještě učitel, který nemá čas se o těch textech bavit a jenom je oznámkuje. Mohl by třeba napsat každému dítěti dopis, vzkaz o pěti větách?

Schopnost vyjádřit se není záležitostí pouze umělecké výchovy, není to nadstandard.

Jak bys poradila pedagogům, jak k psaní motivovat i děti, které to třeba nebaví, které třeba i mluví čtou?

Třeba prostřednictvím vyprávění, přes mluvený projev, nebo přes takové hravé věci s texty, kdy člověk třeba rovnou nepíše, ale z náhodně posbíraných slov skládá text nebo dává do kupy příběh rozdělený na tisíc kousíčků. Nebo může vytvořit báseň, nechci říct přímo dadaistickou, ale báseň složenou z minima slovního materiálu, kdy může vzniknout zajímavý text, který dokáže něco zprostředkovat. Používala jsem například s dětmi i dospělými báseň J.Preverta Snídaně - jednoduchá báseň, složená jenom z popisu jednání: vstal, nalil kávu do šálku, nalil mléko do šálku, zamíchal kávu, položil lžičku... Můžeme začít od banálních věcí, od sběru slov, která při určitém seskupení získají kouzlo poezie. Dá se začít s miniaturními texty - příběh o třech větvích a tak... Nebo přes interpretaci jiných textů prostřednictvím přednesu, nebo i přes interpretaci jako nějaké tvůrčí porušení a rozházení. Vezmu si čtyřverší od Žáčka a k tomu vytvořím další čtyřverší, nebo k tomu napíšu úplně jiný název a ta báseň se promění. Nebo převyprávění známých příběhů, přepis v mém podání, jak to bylo s Červenou Karkulkou. Různé úhly pohledu - jak ten příběh vidí myslivec, a co si o tom myslí, a jak tenhle příběh vyprávěla sojka, která byla strašná drbná v lese a podobně. Takové cesty můžou počátky psaní usnadnit a pomoci uvědomit si, že nejde jen o to „teď to musím ze sebe vytlačit a musí to být originální“.

No, a jak je to s tvorbou dramatického textu, jak podněcovat děti k tomu, aby byly schopny napsat něco, co se dá potom použít při tvorbě inscenace?

Já si myslím, že při divadelní tvorbě s dětmi nemůžeme tu scénaristickou stránku práce oddělovat od té herecké a dramaturgické, vůbec od autorské tvorby celé skupiny. Ať už pracujeme s literární předlohou nebo hledáme naše vlastní náměty, tak je podle mne důležité dávat podněty pro to, aby děti tvořily, aby přinášely nápady, náměty, než konkrétní podobu zpracování textu. Aby si všimaly věcí, které je zajímají, tříbily si tak myšlení a vkus, aby si oslovily napsané návrhy situací, jak by to mohlo vypadat a pak třeba mohou rozepsat situaci pro postavy. Je to úzce propojeno se způsobem práce vedoucího, se způsobem práce na inscenaci. Nechceme přece, aby dítě samo napsalo dramatický text. Divadelní tvorba má vycházet ze hry a improvizace dětí a zkoušení těch situací. Důležitý je spíš sled situací, než konkrétní znění toho textu a jazyková stránka. Případá mi, že to po dětech ani nemusím chtít, že spíš záleží na tom, co a jak chtějí sdělovat.

Tereza Vyvíjalová

ČTENÍ NA DOBROU NOC

Další čtení na dobrou noc budou pro hledače cache takovým zadostiučiněním. Zde si budete moci přečíst původní příběhy, ze kterých jsme si vypůjčili věty do cache. Příběhy tak v rámci jednoho čísla Deníku můžete porovnat. Dobrou noc.

LOUIS PERGAUD

KNOFLÍKOVÁ VÁLKA

Svoboda, Praha 1992

Překlad Eva Bezděková

KAPITOLA 5 – U POPRAVČÍHO KŮLU

... „A teďka na knoflíky! Cinkale, člověče, připrav si kapsy, teď je ta pravá chvíle, a dobře to všechno spočítej a neztrať!“

Janek se do toho dal náramně opatrně. Šlo o to, aby se nějakým příliš prudkým pohybem nebo nešikovným říznutím neponičilo nic z toho, co představovalo Prckovo výpalné a co mělo obohatit válečný poklad loverské armády.

Začal od bot.

„A jeje!“ zaradoval se. „Nová tkanička! Začíná to dobře!“

„Ty mizerolo!“ pokračoval vzápětí, „ty ji máš zasukovanou!“ A pomalu, hlídaje jedním okem pouta, která jeho nos zabezpečovala před pomstychtivým kopnutím, jež by jistě bylo strašné, rozvázal uzel, rozšněroval botu, vytáhl tkaničku a dal ji Cinkalovi. Pak se pustil do druhé, kde to šlo rychleji. Pak vyhrnul Prckovi nohavici, aby se zmocnil gumových podvazků, které měli přidržovat punčochy.

Tady přišel Janek zkrátka. Prcek měl podvazek jenom jeden, druhá punčocha byla podvázaná ucouraným kouskem šňůrky, který však nicméně zkonfiskoval, i když ne bez bručení.

„Ty zloději! Nemá to ani podvazky a ještě se to vytahuje! Copak ten tvůj fotr s těma penězma dělá? Propíjí je, co? Vožungrovo dítě! Alkoholiku!“

Janek dával dobrý pozor, aby nezapomněl na jediný knoflík, na jedinou knoflíkovou díрку. Na kalhotách se dočkal radosti, Prcek měl zachovalé šle na dvě poutka.

„To je luskus!“ poznamenal, „sedm knoflíků na gaticích. To je dobře, kamarádičku! Za to dostaneš jednu ránu navíc jako poděkování. To tě naučí vyta-hovat se na chudáky. Ale my u nás v Lovernu taky nejsme škrobi, viš, ani v nejmenším, hlavně když jde o to někoho nasolit! Panečku, ten od nás, kterej bude první zajatej, ten se bude mít, až dostane takový parádní kšandy! Himbajs, já mám bezmála chuť, aby to padlo na mne!“

Mezitím byly kalhoty zbaveny všech knoflíků, přezek a háčků a klouzaly zajatci na punčochy, poskládané už jako harmonika.

Pak byly metodicky obrány nátlčník, kazajka, halena a košile. V milostpánčkově kapsičce u kalhot se dokonce našel jeden nový sou, který bude v Cinkalově účetnictví figurovat pod položkou „záloha pro případ maléru“.

A když se Lovernští několika zevrubnými prohlídkami přesvědčili, že už se odnikud nedá nic, ale opravdu nic vyškrábat, a když dali stranou Prckův nůž pro Gambettu, který žádný nůž neměl, rozhodli se, že se vši žádoucí opatrností rozvážou ruce a nohy oběti. Bylo na čase.

Prcek pod roubíkem soptil, a protože poslední zbytky studu v něm uhasila bolest nebo udusil

vzteky, nemyslel ani na to, aby si vytáhl spadlé kalhoty, které tak skýtal pohled na zadek, zrudlý výpraskem, ale ze všeho nejdřív si strhl z pusy svůj nešťastný a hrozný kapesník.

Pak se konečně zhluboka nadechl, povytáhl si přece jen svoje svršky a začal na své katy povykovat různé urážky.

Někteří z nich se chystali, že se na něho vrhnou a znovu ho zmrskají, ale Janek, který si hrál na velkorysého, a měl k tomu jistě dobré důvody, je s úsměvem zarazil:

„Nechte ho povykovat, drobečka, když ho to baví“, řekl posměšně, „děti se musejí bavit!“

Prcek se odšoural se vzteklým brekotem. Napadlo mu samozřejmě, že udělá totéž, co Janek minulou sobotu: usadil se za prvním keřem, a protože byl pevně rozhodnut ukázat Lovernákům, že není o nic větší bačkora než oni, svlékl se úplně i z košile, aby jim mohl ukázat holou panimandu.

V loverském táboře s tím počítali.

„Uvidíš, Janku, že si z nás bude ještě dělat ouchcapky! Měls ho ještě dát seřezat.“

„Klid, klid!“ konejšil je vůdce, který měl - stejně jako slavný generál Trochu - svůj plán.

„Neříkal jsem ti to, sakra!“ vykřikl Cinkal.

Nahatý Prcek skutečně vyskočil z křoví, objevil se před předním šikem Loverských, ukázal jim to, co Cinkal předvídal, nadal jim zbabelců, loupežníků, zatracených sviní, impotentů a... a když viděl, že se na něho chystají vrhnout, rozběhl se k lesu a upaloval jako zajíc.

Ale nedoběhl daleko, nešťastník...

Náhle se pár kroků před ním vynořily dvě šibeniční a zlověstné siluety, které mu zastoupily cestu, úderem pěsti ho zarazily, pak ho prudce uchopily a za vydatného kopání ho násilím dopravily do Hájků, který právě opustil.

Janek nekonzeroval s Hejlem a Souškou zbůhdarma: viděl dobře a daleko, jak říkal, a dřív než kdokoliv jiný vytošil, co jim ten šlejška vyvede. Proto ho dobrácky nechal utéct, přes všechny výtky svých druhů, aby ho tím líp dopadl o chvíli později.

„Tak ty nám chceš ukazovat holou, kamarádičku! No výborně! Dětem se nemá odmlouvat, tak my se ti na ni teda podíváme a ty uvidíš, co to obnáší!“

Přivažte toho nezbedníka zase k dubu a ty, Bouřko, najdi ten prut, ať mu ten spodek zad trochu poznamenejme.“

Bouřka mu co možná štedře naložil tučet ran a jednu nádvakem, aby je nes... otravoval, když se večer vracel domů.

„A taky, abys měl měkčí maso, aby si náš Turek nevytlámal zuby, až tě bude chtít kousnout do té tvé špinavý zadnice“, tvrdil.

Hejl zatím přerovnával uzlíček, který byl zajatci zkonfiskován.

Když měl Prcek zadek pořádně červený, odvázali ho znovu a Janek mu obřádně podal uzlík s těmito slovy:

„Šťastnou cestu, ty červená zadnice! a pozdravuj doma slípky.“

Pak se vrátil k normálnímu tónu.

„Tak ty na nás budeš vystrkovat prdel, kamarádičku, no tak si ji vystrkuj, vystrkuj si na nás holou; když se ti to tak líbí, tak si toho teďka užiješ, kamarádičku, to ti říkám já, Janek!“

Osvobozený Prcek odpelášil tentokrát beze slova a pádil, až dorazil ke své prchající armádě.

SVITAVSKÝ CACHING A JEHO PRAVIDLA

1. Hlavně nenápadně – žádný mudla (nezasvěcený) by o skryší neměl vědět, ani by vás neměl upozorovat, když cache hledáte či ukrýváte.
2. Z cache si můžete odnést jednu věc. Na oplátku je vaším úkolem připsat jednu větu a tím spoluvytvořit příběh, který je na papírku odstartován první větou.
3. V okamžiku, kdy je cache již bez předmětů, nedopisujte žádnou větu. Schovejte cache zpět a vyčkejte do dalšího dne, kdy bude vytvořena nová cache.
4. O umístění cache najdete zmínku v Deníku v této rubrice. Zde si budete moci přečíst také příběh, který jste napsali předchozí den. Redakce si vyhrazuje právo cenzurovat nevhodné výrazy. V případě zájmu o plné znění příběhu se stavte v redakci Deníku.
5. Cache se může nalézat v budovách, ve kterých se přehlídka odehrává a v jejich těsné blízkosti.
6. **Nálezce a přispěvatel k našemu příběhu se musí zalogovat, tj. musí uvést přesný čas ve formátu hh:mm a své jméno či jméno souboru.**

Třetí cache najdete dle této indicie:

Nech se pohltit džunglí a staň se dobrodruhem v 2. podlaží Fabriky.

Příběh, který jste stvořili tentokrát:

Janek dával dobrý pozor, aby nezapomněl na jediný knoflík, na jedinou knoflíkovou díрку.

11:35 HOP HOP: Byl to dobrý krejčí. / 12:50 Překvapený štrůdl: Proto byl i dvorním krejčím jeho veličenstva. / 15:10 ??? Šil a šil, ale byl tak unavený, že usnul. / 15:17 LDO ZUŠ JH: Spal, spal a spal. / 15:20 Miki Baló: Probudil se a mžoural očima. / 16:15 Jiří Fencel: Nedaleko sebe spatřil postavu. / 16:20 Bláza: Byla celá v černém a oči jí svítily žlutočerveně. / 17:33 LDO ZUŠ JH: Sám ďábel si přišel zadat objednávku na svačtinu kabát. / 17:37 LDO ZUŠ JH: A požadavky neměl malé. Měl to být kabát s jiskrnými knoflíčky. / 17:40 Nikola Kobzová: Janek hned věděl, že bude zle. / 19:07 Paraplata: A proto vběhl do své dílny a začal rychle šít. / ??? Už nemohl (uť, uť). A pak si pro kabát přišel ďábel!!! A on ho ještě neměl hotovej. Janek se strašně začal bát a omdlel. / 22:50 Alča: Janek se probal: „FUJ! To byl ale hnusný sen.“ Ale proč by se měl vlastně tak bát? Může přeci s ďáblem vyjednávat a navíc, ďáblovi zatím nic neslibil, tak o co jde?

Za příběh moc děkujeme. Nicméně upozorňujeme na pravidlo číslo 2, ve kterém se praví, že každý může přispět jednou větou. Pojďme pravidla dodržovat.

VČERA JSME SI VŠIMLI...

... NOVÉHO PRODEJCE DEŠTNÍKŮ

PROGRAM DĚTSKÉ SCÉNY 2012

OZNAČENÍ PROSTOR

Fka	Fabrika Svitavy
kino	Kino Vesmír
Trám	Divadlo Trám
OttD	Ottendorfov dům
SZŠ	Střední zdravotnická škola
MMG	budova Městského muzea a galerie ve Svitavách
farní stodola	stodola žitavské římskokatolické farnosti
Tyjátr	Tyjátr, alternativní klub
PZŠ	ZŠ praktická - budova Speciální základní školy

PONDĚLÍ 11. června

8.30–12.00	dílny pro děti ze souborů	MMG, OttD, PZŠ
8.30–12.30	semináře pro dospělé účastníky, třída A, C, D, S1, S2 třída B	Fka Trám
9.00–11.00	3. blok přehlídky – vystoupení pro veřejnost	
14.00–16.00	3. blok přehlídky – vystoupení pro účastníky DS	
	Poštácká pohádka	Fka-sál
	HOP-HOP, ZUŠ Ostrov	
	Tři třebičské pověsti	Fka-sál
	ÁČKO, ZŠ Týnská Třebíč	
	Nejlepší střelec	Fka-sál
	Studio Šrámkova domu v Sobotce	
	Prolhaný Henry	Fka-sál
	Bertici, ZUŠ Žerotín, Olomouc	
16.15–17.15	diskusní kluby seminaristů	farní stodola
16.30–17.15	diskuse lektorského sboru s vedoucími souborů vystupujících v 3. bloku	Fka-učebna 3
16.30–18.00	dětský diskusní klub pro děti ze souborů vystupujících v 3. bloku	Fka-aula
	otevřený diskusní klub pro děti	Fka-učebna 2
17.30–18.45	seminář k inscenaci 3. bloku	farní stodola
20.00 /?/	doprovodný program	
	DRAK trio (koncert)	OttD
	Jiří Vyšehrad, Pavel Černík, Pavla Lustýková,	
	Divadlo DRAK Hradec Králové	
20.30 /?/	Pták Ohnivák, liška Ryška a my	Trám
	C Svitavy	

POZOR, ZMĚNA PROGRAMU

V pondělí 11. 6. a v úterý 12. 6. dochází k této změně ve večerním programu:

Koncert **DRAK tria** se koná po oba dny v **Ottendorfově domě** (ne v Tyjátru). Představení divadla **C Svitavy Pták Ohnivák, liška Ryška a my** zůstává v **divadle Trám**.

DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY - ČÍSLO 3.

Redakce: Iva Dvořáková (šéfredaktorka), Vojtěch Maděryč, Andrea Pavlíčková, Tereza Vybíjálková, Ivo Mičkal (foto), Pavel Kocych (grafika a sazba), Jazz Jameson, redakční čtyřnožec. Tisk: DTP centrum Svitavy. Redakce sídlí ve 3.patře fabriky Svitavy. Uzávěrka 11. 6. 2012 v 00.05. Náklad 350 ks.